

17. Huoltotoimi

Yleiskatsaus huoltotoimintaan

Huoltolautakunta joutui kertomusvuonna edelleenkin kiinnittämään keskeistä huomiota laitoshuoltopaikkojen riittämättömyyteen ja köyhäinhoidollisen laitoshuollon yleiseen kehittämiseen. Merkittävä tapahtuma oli se, että kaupunginvaltuusto hyväksyi periaatteessa toukokuun 30 p:nä huoltolaitoskomitean esittämät näkökohdat ja suunnitelmat yleisohjelmaksi köyhäinhoidollista laitoshuoltoa Helsingin kaupungissa kehitettäessä. Huoltolaitospaikkatilanteeseen saatiin tiettyä vähäistä helpotusta jo kertomusvuonna, kun kaupungille huoltolaitostarkoituksia varten ostetussa Hirvihaaran kartanossa Mäntsälässä voitiin vuoden lopulla avata 50-paikkainen kunnalliskodin haaraosasto ja sen ansiosta suorittaa myös Käpylän kunnalliskodissa eräitä järjestelyjä mm. potilaidenpaikkojen lisäämiseksi. Edellisenä vuonna aloitetut vanhainkodin rakennustyötkin edistyivät kertomusvuonna niin pitkälle, että joulukuun 11 p:nä voitiin pitää ensimmäisten rakennusten harjannostajaiset. Muun huoltotoiminnan alalta on mainittava, että huoltolautakunnan tehtävät lisääntyivät vuoden alusta lukien, jolloin kunnallinen kodinhoitotoiminta annettiin huoltolautakunnan täytäntöönpantavaksi. Edellisenä vuonna sosiaalihuollon hallinnosta annetun lain edellyttämä kaupungin uusi sosiaaliohjesääntö sekä huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten ohjesääntö hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa elokuun 29 p:nä ja sosiaaliministeriö vahvisti ne marraskuun 8 p:nä, mutta siirtyi ohjesääntöjen voimaantulo seuraavan vuoden alkuun.

Huoltolautakunnan toimintaa koskevista säännöksistä hyväksyi kaupunginvaltuusto vielä maaliskuun 7 p:nä Helsingin kodinhoitotoiminnan ohjesäännön, mutta siirtyi lain edellyttämä sosiaaliministeriön ohjesäännön vahvistaminen seuraavaan vuoteen. Lautakunnan alaisten viranhaltijain johtosääntöön huoltolautakunta teki huhtikuun 3 p:nä eräitä muutoksia, jotka johtuivat kunnalliskodin lääkärin toimien uudelleen järjestämisestä.

Yleisistä huoltolautakunnan toimialaan liittyvistä kertomusvuonna annetuista säädöksistä olivat tärkeimpiä tammikuun 5 p:nä annettu asetus alkoholitin määräämisestä yleiseen alkoholistihuoltolaan, maaliskuun 9 p:nä annettu asetus Pohjoismaiden välisen avustuksen tarpeessa olevien vastavuoroisesta huollosta tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta ja huhtikuun 19 p:nä annettu valtioneuvoston päätös sen soveltamisesta, maaliskuun 16 p:nä, kesäkuun 1 p:nä ja lokakuun 26 p:nä annetut lait lapsilisälain muuttamisesta sekä maaliskuun 16 p:nä annetut kaksi eri lakia korkeakouluopintoja varten annettavista stipendeistä ja avustuksista annetun lain muuttamisesta. Näiden lisäksi on mainittava valtioneuvoston päätökset valtakunnan jakamisesta sosiaalihuollon alueellista ohjausta ja tarkastusta varten piireihin, lapsilisän määrän korottamisesta, sokeainavustuslain toimeenpanosta annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta, yleiseen alkoholistihuoltolaan määrätyn henkilön hoidosta huoltolassa ja huoltolan hoitomaksuista sekä irtolaisten työlaitoshoidon päiväkustannusten määrän vahvistamisesta.

Sosiaalihuoltoa yleensä koskevista, huoltolautakunnan toimintaan välillisesti vaikuttavista säädöksistä olivat merkittävimmät laki elatusavustusten korottamisesta, laki ottolapsista annetun lain muuttamisesta, laki sotilas-

1) Eräät kertomukseen kuuluvat taulukkotiedot, joita ei ole otettu tähän teokseen on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa.

vammalain muuttamisesta, laki invaliidihuoltolain muuttamisesta, invaliidirahalakia ja vastaava asetus, laki sotaaleskien työhuollosta annetun lain kumoamisesta, laki kansaneläkelain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimassaoloajan pidentämisestä, asetus kansaneläkelain toimeenpanosta annetun asetuksen väliaikaisesta muuttamisesta, laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta, asetus sosiaaliministeriöstä, asetus äitiysavustuslain täytäntöönpanosta annetun asetuksen muuttamisesta sekä asetus tuberkuloosiasetuksen muuttamisesta. Lisäksi on tässä yhteydessä mainittava valtioneuvoston päätökset perhelisälain toimeenpanosta annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta, ammattiotintojen avustuslain täytäntöönpanosta, tulojen enimmäismääristä perheenasuntoavustuksia myönnettäessä annetun päätöksen muuttamisesta, vähävaraisille äideille järjestetyn kesävirikistyksen valtionavusta, kalliinajansien maksamisesta tapaturmakorvauksiin annetun päätöksen muuttamisesta, tapaturmalaisissa säädettyjen markkamäärien korottamisesta, invaliidihuoltolain täytäntöönpanosta annetun päätöksen muuttamisesta, invaliidirahasta annetun päätöksen muuttamisesta, sotainvaliidien ja heidän omaistensa ylimääräisistä eläkkeistä ja avustuksista annetun päätöksen kumoamisesta, kuntien ryhmityksestä lisäeläkeosuuden maksamiseksi kansaneläkelaitokselle sekä kunnallisten kodinhoitajien koulutukseen ja palkkaukseen annettavasta valtionavusta ja edelleen sosiaaliministeriön päätökset kunnallisen kodinhoitoavun korvausrusteista sekä kunnallisten kodinhoitajien luontoisetujen korvaamisesta.

Yhteiskunnallisen huollon kaupungille aiheuttama taloudellinen rasitus nousi edellisestä vuodesta, mikä nousu aiheutui pääasiallisesti huolto- ja hoitomaksujen korotuksista, kodinhoitotoiminnasta sekä hintojen ja palkkojen noususta. Köyhäinhoidon avunsaajien lukumäärä aleni hieman, ja oli välittömästi avustettujen henkilöiden kokonaisluku 9 361, mikä merkitsi 114 henkilön eli 1.2 %:n vähennystä edelliseen vuoteen verraten. Sanotusta kokonaislukumäärästä oli varsinaisten avunsaajien luku noussut 1.3 %, kun sitä vastoin tilapäistä avustusta, alle 2 500 mk:n suuruisia kotiaavustusta, saaneiden lukumäärä oli vähentynyt 27.0 %.

Viimeisen kymmenen vuoden ajalta ovat välittömästi avustettujen henkilöiden vuotuiset lukumäärät sekä heidän prosentuaalinen osuutensa kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä väestöstä seuraavat:

Vuosi	Avustettujen lukumäärä	¹⁾ % väkiluvusta	Vuosi	Avustettujen lukumäärä	¹⁾ % väkiluvusta
1942	9 554	3.4	1947	8 385	2.4
1943	9 672	2.7	1948	8 326	2.4
1944	6 768	2.3	1949	9 782	2.7
1945	7 049	2.4	1950	9 475	2.6
1946	8 106	2.4	1951	9 361	2.5

Huoltolautakunnan työtuissa huoltoperiaatteen pohjalla työskennelleiden työntekijöiden määrä ja heidän yhteenlaskettujen työpäiviensä summa oli jatkuvasti alhainen. Juopuneena tavattujen henkilöiden raittiushuollosta annetun lain mukaisten toimenpiteiden kohteeksi joutuneiden samoin kuin irtolaishuollossa olleiden lukumäärät hieman nousivat, kun sitä vastoin alkoholistihuollossa olleiden määrä aleni jonkin verran.

Huoltotoimen kustannuksista mainittakoon, että bruttomenot nousivat edellisestä vuodesta noin 184.4 milj. mk tehden kertomusvuonna 704 745 836 mk.

A. HUOLTOLAUTAKUNTA JA SEN TOIMINTA

I. Kokoonpano, kokoukset, kirjeenvaihto

Lautakunnan kokoonpano. Huoltolautakuntaan kuului kertomusvuonna 12 jäsentä ja 12 lisäjäsentä; varajäseniä ja varalisiä jäseniä oli vastaavat määrät. Lautakunnan kokoonpano oli vuoden alussa sama kuin edellisessä vuonna sekä

1) Suhdeluvut on laskettu uudestaan. Kirkonkirjojen ja siviilirekisterin mukaiset keski-
väkiluvut on tarkistettu vuodenvaihteen 1950/51 väestölaskennan ennakkotiedon perusteella.

lokakuun 1 p:stä lähtien, jolloin kaupunginvaltuusto valitsi lautakuntaan uudet jäsenet, seuraava:

Jäsenet:

Liittosihteeri V. Porkkala
 Insinööri F. Kreander
 Huoltosihteeri A. Koskinen
 Rouva V. Pessi
 Rouva A. Salminen
 Teologiantohtori V. Päivänsalo
 Rouva M. Björklund
 Tullipäällismies S.E. Lindroos
 Toimitsija I.E. Mattila
 Rouva E.V. Stolt
 Rouva E.K. Nieminen
 Konttoripäälikkö K. Järnefelt

Varajäsenet:

Autonamentaja E.V. Nurminen
 Insinööri B.V. Oljelund
 Rouva K. Andersson
 Postimies L. Railo
 Rouva M. Salmenkylä
 Ekonomisti S.M.R. Visapää
 Maisteri U. Partanen
 Terveystieteen M. Boman
 Sosionomi L. Veijalainen
 Sorvaaja L. Santanen
 Rouva S.L. Saveri
 Filosofian maisteri A.E. Linko

Lisäjäsenet:

Siivoustarkkailija A.J. Syrjälahti
 Autonamentaja O. Lundén
 Taloudenhoitaja K. Virtanen
 Johtaja S.M. Saarinen
 Insinööri E. Porri
 Toiminnanjohtaja I.M. Turunen
 Tarkastaja A.M. Ahlberg
 Rouva A.A. Appelberg
 Vahtimestari E.F. Hintikainen
 Rouva E.D. Niklander
 Hissiasentaja K.A. Antinkoski
 Toimistosihteeri M. Tamminen

Varalijäsenet:

Ompelija A.E. Heiskanen
 Kappaompiija L. Pyykkö
 Rouva L.S. Riikonen
 Maisteri A.M. Valla
 Huoltojohtaja R. Orava
 Lastentarhanjohtaja T.V. Särkijärvi
 Rouva E.M.A. Sjöblom
 Kansakoulunjohtaja K. Saltzman
 Vaatturi G.H. Nyman
 Koneenhoitaja K. Lampila
 Filosofian maisteri S.O. Suominen
 Rouva A.E. Riuttu

Lautakunnan puheenjohtajana toimi jäsen Järnefelt ja varapuheenjohtajana jäsen Kreander.

Valvontapiirit. Kaupunki oli köyhäinhoitoa varten jaettu 5 valvontapiiriin ja kukin niistä kahteen alueeseen. Alueiden valvojina jällempänä mainituilla alueilla toimivat seuraavat lautakunnan jäsenet ja lisäjäsenet: piirissä Ia jäsen Lindroos, Ib lisäjäsen Antinkoski, Iia jäsen Björklund, Iib lisäjäsen Lundén, IIIa jäsen Stolt, IIIb lisäjäsen Ahlberg, IVa jäsen Salminen, IVb lisäjäsen Niklander, Va jäsen Nieminen ja Vb lisäjäsen Tamminen.

Osastot ja jaostot. Kaupungille vahvistetun huolto-ohjesäännön mukaisesti toimi huoltolautakunnassa jatkuvasti neljä osastoa: hallinto-osasto, köyhäinhuolto-osasto, irtolaishuolto-osasto ja alkoholistihuolto-osasto.

Hallinto-osastoon kuului lautakunnan puheenjohtaja Järnefelt puheenjohtajana, sen varapuheenjohtaja Kreander varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä muiden kolmen osaston puheenjohtajat, nimittäin huoltotoimen toimitusjohtaja köyhäinhuolto-osaston puheenjohtajan ominaisuudessa ja apulaisjohtaja Toivola irtolais- ja alkoholistihuolto-osastojen puheenjohtajan ominaisuudessa sekä jäsenet Päivänsalo ja Mattila valittuina.

Köyhäinhuolto-osastoon kuuluivat puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja viran puolesta sekä jäseninä köyhäinhuolto-osaston jaostojen varapuheenjohtajat, nimittäin Björklund, Koskinen, Lindroos, Mattila, Nieminen, Pessi, Porkkala, Salminen ja Stolt, joista Porkkala osaston varapuheenjohtajana.

Huolto-ohjesäännön mukaan huoltolautakunta jakoi osaston vuoden alussa 10 jaostoon. Näistä käsittelivät kaupungin alueella asuvien köyhäinhuoltoanomuksien jaostot I-VI, joista kullakin oli oma rajoitettu alueensa hoidettavanaan, luvunottamatta VI jaostoa, joka ratkaisi huoltolaitoksiin ottamista koskevat sekä vakinaista asuntoa vaille olevien muutenkin köyhäinhuoltoon koskevat anomukset katsomatta siihen, missä kaupungin osassa ja piirissä asianomainen asui. Kussakin jaostossa toimi puheenjohtajana lautakunnan määräämä asianomainen apulaisjohtaja viran puolesta sekä muina jäseninä kaksi lautakunnan keskuudestaan valitsemaa jäsentä, joista toinen lisäjäsenistä valittuna, nimittäin ensimmäisessä jaostossa jäsen Lindroos ja lisäjäsen Antinkoski, toisessa jaostossa jäsen Björklund ja lisäjäsen Lundén, kolmannessa jaostossa jäsen Stolt ja lisäjäsen Ahlberg, neljännessä jaostossa jäsen Salminen ja lisäjäsen Niklander, viidennessä jaostossa jäsen Nieminen ja lisäjäsen Tamminen sekä kuudennessa jaostossa jäsen Porkkala ja lisäjäsen Porri.

Seitsemäs jaosto (ns. B-jaosto) käsitteli ulkokunnissa avustettujen helsinkiläisten korvausasioita ja kuuluivat siihen puheenjohtajana toinen apulaisjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Mattila ja jäsenenä lisäjäsen Porri.

Kahdeksas jaosto päätti asioista, jotka koskivat täyden köyhäinhoidon varaan joutuneen henkilön omaisuuden haltuunottoa sekä sen käyttämistä hoidon korvaamiseen, ja kuuluivat siihen puheenjohtajana huoltotoimen toimitusjohtaja ja viran puolesta määrättyinä sekä varapuheenjohtajana jäsen Koskinen ja jäsenenä lisäjäsen Appelberg.

Yhdeksäs jaosto käsitteli kodinperustamislain lain mukaan huoltolautakunnalle kuuluvat tehtävät ja kuuluivat siihen puheenjohtajana ensimmäinen apulaisjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Björklund ja jäsenenä lisäjäsen Vircanen.

Kymmenes jaosto käsitteli lapsilisälain edellyttämät tehtävät ja kuuluivat siihen puheenjohtajana ensimmäinen apulaisjohtaja, varapuheenjohtajana jäsen Pessi ja jäsenenä lisäjäsen Saarinen.

Irtolaishuolto-osastoon kuuluivat puheenjohtajana apulaisjohtaja Toivola viran puolesta määrättyinä sekä valittuina jäsenet Salminen ja Lindroos, edellinen varapuheenjohtajana, ja lautakunnan lisäjäsenet Hintikainen ja Syrjälahti. Irtolaishuollon valvontaan nähden oli kaupunki yhtenä piirinä ja yleisvalvojina toimivat lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Lindroos, Salminen, Syrjälahti ja Hintikainen.

Alkoholistihuolto-osastoon kuuluivat puheenjohtajana apulaisjohtaja Toivola viran puolesta määrättyinä sekä jäseninä lautakunnan jäsenet Porkkala ja Kreander, edellinen varapuheenjohtajana, ja lisäjäsenet Antinkoski ja Tamminen. Alkoholistihuollon valvontaan nähden oli kaupunki yhtenä piirinä, jossa yleisvalvojina toimivat lautakunnan jäsenistä ja lisäjäsenistä valittuina Kreander, Porkkala, Antinkoski ja Tamminen.

Huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten johtokuntiin kuuluivat seuraavat henkilöt:

kunnalliskodin johtokuntaan puheenjohtajana Päivänsalo, varapuheenjohtajana Koskinen ja jäsenenä Turunen sekä varalla Visapää, Andersson ja Särkijärvi;

Tervalammen työlaitoksen johtokuntaan puheenjohtajana Mattila, varapuheenjohtajana kaupunginagronomi J. Kukkonen ja jäsenenä Orava sekä varalla Veijalainen, Päivänsalo ja Porri, sekä

työtupien johtokuntaan puheenjohtajana Kreander, varapuheenjohtajana Pessi sekä jäseninä Stolt, Saveri ja Linko.

Kaupunginhallituksen edustajina huoltolautakunnassa, hallinto-osastossa sekä köyhäinhoito-, irtolais- ja alkoholistihuolto-osastoissa oli kaupunginhallituksen jäsen V.O. Järvinen. Jaostoissa ja huoltolaitosten johtokunnissa edustivat kaupunginhallitusta seuraavat henkilöt: jaostossa, joka päättää täyden köyhäinhoidon varaan joutuneiden omaisuuden haltuunottoa ja sen käyttämistä hoidon korvaamiseen koskevat asiat, kunnalliskodin johtokunnassa ja työtupien johtokunnassa toimittaja L. Hiekkala sekä Tervalammen työlaitoksen johtokunnassa rahatoimenjohtaja E. von Frenckell. Toimittaja Hiekkalan kuoltua valitsi kaupunginhallitus hänen tilalleen edustajakseen W.J. Elkin.

Kokoukset. Huoltolautakunta kokonaisuudessaan piti vuoden kuluessa 11 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 80 asiaa. Hallinto-osasto kokoontui 10 kokoukseen, joissa käsiteltiin kaikkiaan 158 asiaa. Köyhäinhoito-osastolla ei ollut yhtään kokousta. Köyhäinhoito-osaston eri jaostoilla oli kokouksia seuraavasti:

Jaosto	Kokouksia	Pykälien luku	Jaosto	Kokouksia	Pykälien luku
I	20	160	VI	18	215
II	20	166	B-jaosto	8	16
III	22	161	Omaisuusjaosto	7	203
IV	22	173	Kodinperustamislainajaosto	18	712
V	24	153	Lapsilisäjaosto	12	13

Irtolaishuolto-osasto piti 25 kokousta, joissa pidettyjen pöytäkirjojen pykäläluku oli yhteensä 332. Alkoholistihuolto-osastolla oli 27 kokousta ja vastaava pykäläluku oli 571. Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevan työlaitoksen johtokunta kokoontui 12 kokoukseen käsitellen niissä 284 asiaa. Terva-

lammen työlaitoksen johtokunnalla oli 18 kokousta ja niissä pidettyjen pöytäkirjojen pykälä yhteensä 236. Työtupien johtokunta kokoontui 8 kertaa käsitellen 103 asiaa.

II. Tärkeimmät päätökset

Viranhaltijain johtosääntö. Sen johdosta, että kunnalliskodin lääkintähoito kertomusvuoden alusta lukien järjestettiin uudelleen siten, että kunnalliskodin lääkärin virka lakkautettiin ja sen tilalle perustettiin ylilääkärin virka ja kaksi toistaiseksi tilapäistä alilääkärin virkaa, ja viranhaltijain johtosääntö kunnalliskodin osalta tämän johdosta oli käynyt tosioloja vastaa-mattomaksi, huoltolautakunta päätti (3.4. 27 §) tehdä tarpeen vaatimat muutokset ja lisäykset kesäkuun 14 p:nä 1937 vahvistamaansa viranhaltijain johtosääntöön. Muutos koski 52.§:ää ja uutena pykälänä lisättiin johtosääntöön 52. a §.

Avustusnormit. Elintarvikkeiden hintojen nousun johdosta huoltolautakunta (29.10. 74 §) vahvisti avustuksensaajille jaettavien kuukautisten ravintoavustusten uudet perusnormit normaalitapauksissa marraskuun 1 p:stä lähtien seuraaviksi:

	mk	
0 - 6 vuotiaille perhetaloudessa eläville	2 000	kk:ssa
7 - 10 " " "	2 500	"
11 - 15 " " "	3 250	"
16 - 59 " " "	3 550	"
60 - " " "	3 800	"
16 - 59 " yksinäisille henkilöille	3 750	"
60 - " " "	4 000	"
Ulkona aterioiville henkilöille	180	päivässä;

Lisäksi huoltolautakunta päätti näiden normien soveltamisesta:

a) että normeissa määrättyjä summia voidaan kussakin yksityistapauksessa tositarpeen mukaan korottaa sairauden tai muun siihen verrattavan, avustusehdotuksessa perusteltavan syyn nojalla, jolloin seuraavissa sairauksissa lisäerät on yleensä, lääkärintodistuksesta riippuen, määriteltävä seuraavia summia soveltaen: raskaana olevat ja keuhkotuberkuloottiset 700 mk kuukaudessa; sokeritautiset, huonossa kunnossa olevat ja vatsahaavaiset 500 mk kuukaudessa;

b) että sellaisen kotitehtävissä olevan äidin ravintoavustusnormiin, jolla on hoidossaan päivittäin vähintään 3 alaikäistä lasta, lisätään 500 mk kuukaudessa;

c) että koko päivän kestävässä säännöllisessä työssä olevan avustettavan avustusta laskettaessa on hänen ravinnonkulutuksensa määriteltävä siten, että vastaavaan perusravintoavustusnormiin lisätään 1 000 mk.

Kunnalliskodin hoitopäivämaksut. Kunnalliskodin edellisen vuoden tilinpäätöksen perusteella hallinto-osasto (5.3. 29 §) vahvisti huoltokustannusten perimistöiminnassa v. 1951 noudatettaviksi hoitopäivämaksuiksi seuraavat:

	mk
1) perittäessä korvausta valtiolta ja kunnilta	300
2) " " yksityisiltä korvausvelvollisilta:	
a) Helsingissä kotipaikka-oikeuden omaavien hoidosta	150
b) muualla "	300
c) kotipaikka-oikeutta vaille olevien hoidosta	300

Lisäksi päätettiin, että mikäli 2 a kohdassa tarkoitettulla huollettavalla oli 5 000 mk pienempi eläke tai muu säännöllinen tulo tai vastaava etu, asia-miestoimisto oli oikeutettu enemmittä perusteluitta noudattamaan 100 mk:n vuorokausikorvausta. Niinikään osasto päätti, että jos 2 b ja 2 c kohdissa tarkoitettun huollettavan korvausvelvollinen omainen oli viimeksi tullut hengillekirjoitetuksi Helsingissä, voitiin häneen nähden perimistöiminnassa noudattaa 150 mk:n hoitopäivämaksua, mikäli korkeamman taksan soveltaminen johtaisi ilmeiseen kohtuuttomuuteen.

Kunnalliskodin hoidokkien utteruusrahat. Kunnalliskodin hoidokeille mak-

settavien utterusrahojen ylin määrä korotettiin (16.2. 18 §) 1 000 mk:sta 1 500 mk:aan kuukaudessa vuoden alusta lähtien. Utterusrahojen vähimmäismäärä vahvistettiin (31.8. 61 §) syyskuun 1 p:stä lähtien 500 mk:ksi kuukaudessa.

Kuntoisuuspisteen raha-arvo Tervalammen työlaitoksessa. Kun Tervalammen työlaitoksessa hoidettavien alkoholistien palkkioraha oli sosiaaliministeriön päätöksen mukaan korotettu suuremmaksi kuin mitä samassa laitoksessa hoidettavat elatusvelvolliset ja köyhäinhoitolain perusteella pidettävät huollettavat saattoivat ns. kuntoisuuspistejärjestelmän mukaan ansaita, korotettiin (25.6. 57 §) oikeudenmukaisuuden saavuttamiseksi ja huollettavien mielialan parantamiseksi viimeksimainittujen huollettavien kuntoisuuspisteen raha-arvo 3 mk:aan kesäkuun 1 p:stä lähtien.

Tuberkuloottisten jälkihuolto. Sen jälkeen kun huoltolautakunnan talousarvioon oli varattu 600 000 mk:n määräraha Helsingin tuberkuloottiset yhdistykselle tuberkuloottisten jälkihuoltoa varten, huoltolautakunta päätti (16.2. 23 §) myöntää määrärahaa 200 000 mk käytettäväksi yhdistyksen toimistonhoitajan, työhönsijoittajan palkkaukseen kertomusvuoden aikana, kun taas loppuosa määrärahaa eli 400 000 mk oli myönnettävä yhdistyksen tekemien erillisten esitysten pohjalla ao. köyhäinhoitojaostojen päätösten mukaisesti yksityisten tuberkuloottisten jälkihuoltoon.

Vapaaehtoisen alkoholistihuoltotyön tukeminen. Talousarvioon alkoholisti-huollon tehostamista varten varatusta määrärahaa huoltolautakunta myönsi (25.6. 51 §) AA-Kotikerholle, Vapaan alkoholistihuollon kannatusyhdistykselle ja Kansan raittiusavulle apurahoina yhteensä 250 000 mk niiden suorittamaa vapaaehtoista alkoholistihuoltotyötä varten.

Lautakunnan ja kaupungin edustajat erinäisissä tehtävissä. Huoltolautakunnan hallinto-osasto (1.10. 106 §) valitsi lokakuun 6-7 p:nä Lammilla pidettävään Työlaitosten keskusliiton varsinaiseen kokoukseen Tervalammen työlaitoksen edustajiksi työlaitoksen johtokunnan jäsenet J. Kukkosen ja R. Oravan sekä varalle huoltotoimen toimitusjohtajan A. Asteljoen; hallinto-osasto (27.8. 72 §) valitsi niiden 19 yhdistyksen ja järjestön valvojiksi, joille kaupungin hallitus oli yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamismäärärahoista myöntänyt avustuksia, vastaavan lukumäärän lautakunnan jäseniä ja lisäjäseniä. Maaliskuun 29 p:nä (872 §) sosiaaliohjuesjännön laatimista varten asetettuun komiteaan oli kaupunginhallitus nimennyt jäseniksi mm. huoltolautakunnan puheenjohtajan K. Järnefeltin ja huoltotoimen toimitusjohtajan A. Asteljoen.

III. Esitykset

Kaupunginhallitukselle huoltolautakunta tai sen hallinto-osasto tekivät esityksiä, joista seuraavassa mainitaan tärkeimmät:

esitys, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi huoltolautakunnan toimesta laaditun Helsingin kaupungin kodinhoitotoiminnan ohjesäännön (2.1. 6 §);

esitys, että kaupunginhallitus käytettävissään olevin keinoin kiirehtisi erittäin vaikeaksi käyneen kunnalliskodin hoitopaikkapulan helpottamiseksi jo edellisessä vuonna esitetyn, kunnalliskodin henkilökunnalle tarkoitettun asuinrakennuksen suunnittelua ja rakennuttamista, jotta huomattava määrä henkilökunnan asuintoimintaa käytettyjä hoidokkihuneita vapautuisi hoidokkien käyttöön, sekä että kaupunginhallitus ryhtyisi kysymyksen väliaikaiseksi ratkaisemiseksi sellaisiin toimenpiteisiin, joiden avulla henkilökunnalle saataisiin asuntoja kaupungin rakennuttamista muista kiinteistöistä (5.11. 80 §);

esitys, että sosiaaliministeriöltä haettaisiin köyhäinhoitolain edellyttämää valtionapua ja kustannusarvion hyväksymistä Tervalammen työlaitoksen sähkö- ja puhelinlaitteiden uusimiseen sekä vesijohto- ja viemäriverkoston uusimistölle (1.6. 45 ja 46 §);

esitys, että Tervalammen työlaitoksen lokakuun 9 p:nä palaneen talousrakennuksen tilalle rakennettavan uuden keittiörakennuksen suunnittelu- ja rakennustyöhön ryhdyttäisiin mahdollisimman pian ja että rakennustoimistolle myönnettäisiin tarkoitusta varten tarvittavat määrärahat (29.10. 71 §);

esitys, että huoltoviraston huoneistoissa suoritettaisiin eräitä välttämättömiä, alkoholisti- ja irtolaishuoltokanslian tilanpuutteesta ja työhuoltotoimiston huoltoviraston yhteyteen tapahtuvasta muutosta aiheutuneita muutoksia ja korjaustöitä sekä että yleisten töiden lautakunnalle myönnettäisiin tarkoitusta varten 2 355 000 mk:n suuruinen määräraha (Hall.os. 26.11. 128 §);

sekä

esitykset Kaupunkiliiton kultaisen ansiomerkin myöntämisestä 30 vuoden

palveluksesta kunnalliskodin viranhaltijoille, keittäjä A. Ekholmille, hoitajatar L. Neuvoselle ja siivooja L. Hämäläiselle sekä hopeisen ansiomerkin myöntämisestä kunnalliskodin viranhaltijoille, siivoojille S. Viljaselle, H. Rantaselle ja I. Kankaiselle (Hall.os. 5.3. 26 §, 7.5. 54 §, 5.11. 112 § ja 17.12. 144 §).

Kaupunginkirjastolle hallinto-osasto teki (27.8. 86 §) esityksen, että kunnalliskodin kirjasto siirrettäisiin kaupunginkirjaston hoitoon.

Näiden lisäksi tehtiin kaupunginhallitukselle eräiden virkojen uudelleenjärjestelyä, tilapäistä työvoimaa, määrärahoja sekä vähäisempiä juoksevia asioita koskevia esityksiä.

IV. Lausunnot

Vuoden kuluessa lautakunta antoi eri viranomaisille lukuisia siltä pyydettyjä lausuntoja. Osan pyynnöistä käsitteli huoltolautakunta, osan taas lautakunnan hallinto-osasto. Useihin annettuihin lausuntoihin liittyi lisäksi huoltolautakunnan alaisten laitosten johtokunnilta vaaditut lausunnot. Tärkeimmistä lausunnoista mainittakoon seuraavat kaupunginhallitukselle annetut:

Lastentarhakomitean mietintö. Kaupunginkanslia oli lokakuun 4 p:lle päivätyllä lähetteellä pyytänyt huoltolautakunnalta lausuntoa lastentarhakomitean mietinnöstä. Lausunnossa huoltolautakunta totesi (5.11. 79 §) komitean tehneen mietinnössään varsin perusteellista työtä pyrkiessään luomaan tarkoituksenmukaisen ohjelman lastentarhatoiminnan ja siihen liittyvien laitosten toiminnan järjestelyksi ja kehittämiseksi sekä yhtyi komitean ehdotuksiin näissä suhteissa. Komitean ehdotukseen lastentarhain lautakunnan ja sen alaisten laitosten ohjesäännöksi huoltolautakunta esitti jonkin vähäisen täydennyksen.

Espoon alueliitoskysymys. Helmikuun 28 p:lle päivätyllä lähetteellä kaupunginkanslia oli pyytänyt lausuntoa Espoon kunnan alueliitoksen selvitysmiehen selvityksestä ja ehdotuksista. Lausunnossa huoltolautakunta (3.4. 28 §) totesi, että suunnitellun alueliitoksen aiheuttamat toimenpiteet huoltotoimen alalla tulisivat aiottulla liitosalueella esiintyvän suhteellisen vähäisen huollontarpeen vuoksi rajoittumaan vain eräisiin henkilökuntajärjestelyihin, sekä että toiselta puolen sanotun alueen asukkailla ei muutoksesta tulisi sosiaalihuollon saamiseen nähden aiheutumaan mitään haittaa. Selvitysmiehen taloudellista välienselvitystä koskevien ehdotusten sitä kohtaa, johon oli otettu määräykset mahdollisen liitosalueen asukkaiden köyhäinhuollollisesta kotipaikkaoikeudesta, huoltolautakunta ehdotti selvennettäväksi siten, että sanottu kohta tulisi sanamuodoltaan seuraavaksi: "Espoon kunnassa köyhäinhuollollisen kotipaikkaoikeuden omaavista henkilöistä, jotka kunnallisen jaoituksen muutoksen voimaan tullessa nauttivat täyttä köyhäinhuoltoa yksityiskodissa tai laitoksessa, saavuttavat köyhäinhuoltoon nähden kotipaikkaoikeuden Helsingin kaupungissa ne, joiden kotipaikkaoikeus määräytyy liitosalueella tahtuneen henkikirjoituksen nojalla, muiden tällaista hoitoa saavien jäädessä edelleen Espoon kuntaan."

Eräiden sosiaalisten epäkohtien poistaminen. Kaupunginkanslia oli joulukuun 29 p:lle 1950 päivätyllä lähetteellä pyytänyt lausuntoa seurakuntien huoltokeskuksen ym. yhteismajoitusta ylläpitävien järjestöjen allekirjoittamasta kirjelmästä, jossa kaupunginhallitukselta pyydettiin toimenpiteitä sosiaalisen aineksen yhteismajoituksessa aiheuttamien ym. majoitustilanteessa esiintyneiden vaikeuksien helpottamiseksi. Lausunnossa huoltolautakunta (26.1. 13 § ja 16.2. 22 §) todeten tiettyjen epäkohtien esiintymisen esitti,

1) että kaupunginhallitus ottaisi harkittavakseen kysymyksen siitä, olisiko valtioneuvostolle Kaupunkiliiton kautta tehtävä esitys sosiaalihuoltolain-säädännön kehittämiseksi siten, että sellaiset työtävieroitukset ja muut vastaavat epäsosiaaliset henkilöt, joiden huoltokäsittelyyn nykyisen lainsäädännön puitteissa ei ole mahdollisuuksia, voitaisiin saada sellaisen huoltokäsittelyn kohteiksi, jonka avulla heidät, käyttäen asteettain tehostuvia huoltotoimenpiteitä erilaisista tukavista ja ohjaavista avohuoltomuodoista huoltolaitoshuoltoon saakka, voitaisiin saada kasvatetuksi ja koulutetuksi työtä tekviksi kansalaisiksi. sekä

2) että kaupunginhallitus Kaupunkiliiton välityksellä saattaisi valtioneuvoston tietoon huolestumisensa sen johdosta, ettei valtiovalta siitä huolimatta, että alkoholistihuoltopaikkoja on aivan liian vähän, ole ryhtynyt asiassa ratkaiseviin toimenpiteisiin.

Maatilan osto huoltolaitostarkoituksiin. Kaupunginkanslian pyydettyä läheteellä joulukuun 20 p:nä 1950 huoltolautakunnan lausuntoa Mäntsälän pitäjässä sijaitsevan Hirvihaaran kartanon ostamista koskevassa asiassa huoltolautakunta (2.1. 4 §), viitaten äärimmäisen vaikeaksi muodostuneeseen huoltolaitospaikkatilanteeseen sekä siihen helputukseen, jonka sanottuun kartanoon järjestettävät n. 60 hoitopaikkaa tuottaisivat, sekä todeten myös kartanon tyydyttävästi soveltuvan huoltolaitostarkoituksiin puolsi kartanon ostamista. Myöhemmin huoltolautakunnan hallinto-osasto (26.11. 130 §) antoi kiinteistölautakunnalle sen pyytämän lausunnon kysymyksestä, oliko kaupungilla syytä myydä Hirvihaaran kartanon maista sellaisia maa-alueita, joita ei kaupungin edut huomioonottaen välttämättä tarvittaisi. Hallinto-osasto ilmoitti tällöin, että vaikkakaan Hirvihaaran huoltolaitos ei toistaiseksi tarvinnut maatilan peltomaata eikä metsämaatakaan työtilaisuuksien varaamiseksi huoltolaitoksen hoidoille, niin se ei mielestään voinut puoltaa maa-alueiden myymistä, ennenkuin oli saatu kokemusta Hirvihaaran huoltolaitoksen toiminnasta ja huoltolaitoksen mahdollisesta myöhemmästä maantarpeesta.

Hoitopaikkojen lisääminen kunnalliskodissa. Huhtikuun 13 p:lle päivätyllä läheteellä kaupunginkanslia oli pyytänyt huoltolautakunnalta lausuntoa kaupunginvaltuutettu R. Henrikssonin ym. tekemästä aloitteesta, jossa oli pyydetty kaupunginhallitusta tutkimaan, mitä mahdollisuuksia olisi järjestää asuntoja osalle kunnalliskodin henkilökuntaa kunnalliskodin ulkopuolella, niin että näin vapautuvat tilat kunnalliskodissa voitaisiin järjestää uusiksi sairasosastoiksi. Lausunnossaan huoltolautakunta viittasi (13.4. 37 §) jo marraskuun 15 p:nä 1949 samassa asiassa kaupunginhallitukselle tekemänsä esitykseen, mutta ehdotti lisäksi, että edelleenkin tutkittaisiin valtuustoaloitteessa tarkoitettuja keinojen käyttämismahdollisuuksia hoitopaikkojen lisäämiseksi kunnalliskodissa sekä että kunnalliskodin alueelle rakennettavaksi päätetyn henkilökunnan asuinrakennushankkeen toteuttamista kiirehdyttäisiin.

Kunnalliskodin hoidokkien ruumiinavaus. Kaupunginkanslia oli läheteellä marraskuun 15 p:nä 1950 pyytänyt huoltolautakunnalta lausuntoa yliopiston patologis-anatomisen laitoksen kirjelmästä, jossa ehdotettiin, että kaikkien kunnalliskodissa kuolleiden ruumiit toimitettaisiin laitokselle lääketieteellistä tutkimista varten. Sen jälkeen kun kunnalliskodin lääkäri ja johtokunta olivat esittäneet asiasta kantansa, huoltolautakunta päätti (2.1. 5 §) lausunnossaan ilmoittaa yhtyvän esitykseen, kuitenkin sillä ehdolla, että kunnallisten hoidokkien omaisilta tai heiltä itseltään oli saatava normaalitapauksissa suostumus ruumiinavauksen toimittamiseen.

Vapaiden huoltojärjestöjen avustusanomuksista antoi huoltolautakunta tai sen hallinto-osasto kaupunginhallitukselle seuraavat lausunnot:

Pelastusarmeijan anomuksista, jotka koskivat yhteensä 160 000 mk:n avustusten saamista kodittomille miehille tarkoitettun lämmittelytuvan ylläpitämistä varten (26.1. 14 § ja hall.os. 4.6. 59 §);

Kaupunkilähetyksen anomusta saada 340 000 mk:n suuruinen avustus Rajamäen työsiirtolan ylläpitämisestä v. 1950 aiheutuneen tappion osittaiseksi peittämiseksi (26.1. 15 §);

Kansan raittiussapu nimisen järjestön anomuksesta, että kaupunginhallitus myöntäisi sille 250 000 mk:n suuruisen avustuksen vapaaehtoisen alkoholisti-huoltotyön suorittamiseksi (16.2. 21 §);

kahdenkymmenenviiden eri järjestön ja yhdistyksen anomuksista, että yleishyödyllisten tarkoitusten määrärahaa myönnettäisiin apurahoja niiden toiminnan tukemiseksi (3.4. 29 §);

Väestöliiton anomuksesta, että kaupunki myöntäisi sille 300 000 mk:n suuruisen määrärahan liiton ylläpitämää yhtä sosiaalineluolaa ja kahta avioliittoneuvolaa varten (13.4. 36 §);

Sjukhemmet i Helsingfors nimisen säätiön anomuksesta, että säätiölle kaupungin varoista myönnettäisiin avustusta sen ylläpitämän vanhainkodin ulkokorjaustöitä varten (4.6. 68 §);

Vanhojen huolto yhdistyksen (ent. Vanhainkodin kannatusyhdistyksen) anomuksesta, että yhdistyksen ottama 6.3 milj. mk:n suuruinen pankkilaina saataisiin kiinnittää ennen kaupunginvaltuuston edellisenä vuonna myöntämää 10 milj. mk:n lainaa (25.6. 52 §), sekä saman yhdistyksen anomuksesta, että kaupunki myöntäisi sille 2 milj. mk:n suuruisen avustuksen järjestön uuden vanhainkodin sisustamiseen (31.8. 62 §);

Kovaosaisten ystävät nimisen yhdistyksen kolmesta eri anomuksesta, joissa yhdistys anoi, 1) että se vapautettaisiin suorittamasta kaasulaitoksen laskua eräistä yhdistyksen miestenkodissa suoritetuista korjauksista, 2) että yhdistyksen kuukausittain suoritettavat kuoletusmaksut sen kaupungilta saamasta 3 milj. mk:n suuruisesta lainasta alennettaisiin sekä 3) että yhdistykselle myönnettäisiin 6 milj. mk:n suuruisen koroton laina kodittomia naisia varten tarkoitetun naistenkodin perustamiseksi (Hall.os. 1.10. 104 §, hlk. 5.11. 77 § ja hall.os. 26.11. 129 §); sekä

Kodittomien tuki nimisen yhdistyksen anomuksesta saada 1 milj. mk avustuksena tai korottomana lainana järjestön ylläpitämän naistenkodin toimintaa varten (5.11. 78 §).

Sosiaaliohjesääntö. Sosiaaliohjesääntökomitealle huoltolautakunta antoi (1.6. 48 §) sen pyytämän lausunnon komitean valmistamista ehdotuksista kaupungin sosiaaliohjesäännöksi sekä huoltolautakunnan alaisten huoltolaitosten ohjesäännöksi. Lausunnossa huoltolautakunta ilmoitti yhtyvän komitean ehdotuksiin samalla kiinnittäen huomiota eräisiin huolto- ja lastensuojeluvirastojen organisaatiota koskeviin näkökohtiin.

Vanhusten asuntotalot. Kaupunginarkkitehdin pyydettyä asian kiireellisyyden vuoksi suoraan huoltolautakunnalta lausuntoa kysymyksestä, joka koski Munkkiniemeen rakennettavan vanhusten asuntolan (ns. 400-vuotisjuhlatalot) jo hyväksyttyihin pääpiirustuksiin mahdollisesti tehtäviä sellaisia muutoksia, joiden tarkoituksena oli huoventaa rakennuskustannuksia. Lausunnossa huoltolautakunta (Hall.os. 17.12. 156 §) tähdensi sitä, ettei asuntoloiden tasoa olisi alennettava, vaan että ne olisi rakennettava palkintolautakunnan ja arkkitehtejä avustaneen suunnittelutoimikunnan alkuperäisen, piirustuksissa toteutetun suunnitelman mukaan, sekä että mikäli kaupungin rahallinen tilanne ei sallisi koko rakennusten rakentamista välittömästi, ne rakennettaisiin vaiheittain.

Muut lausunnot. Eri osastojensa ja jaostojensa toimesta huoltolautakunta antoi viranomaisille ja yksityisille huoltojärjestöille tuhansia yksityishenkilöitä ja huollonsaajia koskevia lausuntoja. Eniten pyysi näitä lausuntoja kansaneläkelaitos.

B. HUOLTOVIRASTON JA HUOLTOLAITOSTEN TOIMINTA

I. Henkilökunta, huoneistot, kansliatyö

Henkilökunta. Huoltoviraston henkilökunnassa tapahtuneista muutoksista mainittakoon, että kanslianesimieheksi valittiin valtiotieteen kandidaatti P. Korvenmaa. Huoltolaitosten henkilökunnassa tapahtui seuraavat tärkeimmät muutokset: kunnalliskodin johtaja H. Waaherlinna, joka oli ollut kunnalliskodin palveluksessa 34 vuotta ja siitä johtajana 23 vuotta, kuoli lokakuun 21 p:nä; Tervälammien työlaitoksen johtaja H. Kantele erosi virastaan vuoden päättyessä; kunnalliskodin ylläkäriksi valittiin lääketieteen ja kirurgian tohtori L.-E. Tötterman.

Huoltoviraston henkilökunnalle järjestettiin hallinto-osaston päätöksen perusteella lokakuun 8 p:n ja marraskuun 30 p:n välisenä aikana opintokursseja, joiden tarkoituksena oli huollettavien käsittelyn ja henkilökohtaisen huoltotyön syventäminen. Yhtyneiden kansakuntien järjestämiin, alkoholismia ja alkoholistihuoltoa käsitteleviin kansainvälisiin seminaarikursseihin Kööpenhaminassa lokakuun 22 p:n ja marraskuun 3 p:n välisenä aikana osallistuvat huoltoviraston apulaisjohtaja H. Lindroos ja huoltotarkastaja E. Kajatsalo sekä sosiaalivirastojen yhteistoimintakysymyksiä ja huoltotarkastajien työtä käsitteleviin vastaaviin seminaarikursseihin Sévres'in kaupungissa marraskuun 12-19 p:nä huoltoviraston vt. sihteeri, aktuaari E. Haapasalo.

Huoneistot ym. Huoltokansliat pidettiin yleisöä varten avoinna arkipäivisin klo 10-13, paitsi lauantaisin ja juhla-aattoina klo 10-12.

Kansliatyö. Köyhäinhoitoa, sotilasavustuksia yms. varten asetettujen huoltokanslioiden huoltotarkastajat suorittivat yhteensä 23 412 kotikäyntiä huoltotapausten tutkimiseksi. Kanslianesimiehet toimittivat edellisten lisäksi 370 tarkistuskäyntiä avustussaaajien luona. Kanslioiden huoltosisaret suorittivat erityisissä tapauksissa avustusten jaon ja antoivat huoltoa perheissä, joissa oli alaikäisiä lapsia, sairaita, vanhuksia tai muita sellaisia henkilöitä, jotka tarvitsivat erikoishuoltoa. Huoltosisarten täten tekemiä kotikäyntejä oli yhteensä 15 600.

Kodinperustamislainkansliassa otettiin vastaan 709 laina-anomusta. Asiakaiden käyntejä oli kansliassa 4 641.

Lapsilisäkanslia suoritti sille saapuneiden ilmoitusten perusteella lain mukaiset lapsilisät niihin oikeutetuille nostajille, joiden luku vuoden viimeisenä neljänneksenä oli 54 034 (edellisen vuoden vastaavana aikana 52 331). Näiden lisäksi lastensuojelu- ja huoltolautakunta nostivat lapsilisän huostaan otettujen, joko yksityisperheisiin sijoitettujen tai laitoshoidossa olevien lasten osalta.

Kodinhoitokansliaan tehtiin kaikkiaan 2 583 pyyntöä kodinhoitoavun saamiseksi. Muille kuin vähävaraisille annetusta kodinhoitoavusta kanslia peri kodinhoitomaksuja yhteensä 969 804 mk.

Irtolais- ja alkoholistihuoltokansliaan ilmoitettiin tai muuten tuli sen tietoon kertomusvuoden aikana kaikkiaan 234 uutta irtolaistapausta, 908 uutta alkoholistitapausta sekä 565 uutta ns. raittiushuoltotapausta (laki juopuneena tavattujen henkilöiden raittiushuollosta eräissä tapauksissa). Kanslian huoltotarkastajat saivat tutkittavakseen kaikkiaan 9 235 tapausta, joista suurin osa oli ns. vanhoja tapauksia. Tutkimuksia, kuulusteluja ja puhuteluja suorittivat huoltotarkastajat näissä tapauksissa yhteensä 31 975. Alkoholistien lähettämistä alkoholistihuoltoloihin koskevia esityksiä kanslia teki 574. Yksityiskohtainen selvitys vuoden aikana irtolaishuollossa olleista 818 henkilöstä, alkoholistihuollossa olleista 3 411 henkilöstä sekä raittiushuoltolain kohteina olleista 818 henkilöstä on edempänä luvuissa Irtolaislakiin perustuva huolto, Alkoholistilakiin perustuva huolto ja Raittiushuolto.

Asiamiestoimiston johtosäännön mukaisten viiden eri kanslian suorittamista tehtävistä mainittakoon seuraavat tärkeimmät numerotiedot:

Yleinen kanslia, jota tehtäviensä laadun mukaan nimitetään tavallisesti omaisuuskansliaksi, hoiti päätyönään täyteen huolenpitoon otettujen henkilöiden holhousasiat ja heidän omaisuutensa haltuunottoon, hoitoon ja rahaksimuuttoon liittyvät monipuoliset tehtävät, joiden yhteydessä on lautakunnan puolesta jouduttu runsaasti mm. esiintymään oikeusistuimissa. Vuoden aikana oli kanslian hoidettavana kaikkiaan 1 580 henkilön omaisuusasioita, joista 668 oli uusia, kertomusvuoden aikana vireillepantuja ja joista seuraavaan vuoteen siirtyi 970 muiden tultua vuoden kuluessa loppuunhoidetuiksi. Kansliassa pidetyn holhouskortiston mukaan oli holhouksessa vuoden alussa 977 henkilöä ja lopussa 870 henkilöä.

Ulkokuntalaisia koskevien asiain eli A-kanslia esitti toisiin kuntiin kohdistuvia korvausvaatimuksia kaikkiaan 2 243 avunsaajapäähenkilöä koskevassa tapauksessa, joista 1 857 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta. Kokonaismäärästä oli kertomusvuonna vireillepantuja uusia tapauksia 1 031, joista 925 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa. Kaikista vireilläolevista tapauksista saatiin kertomusvuonna lopullisesti selvitettyiksi 887, joista 728 huoltolautakunnan, loput lastensuojelulautakunnan.

Ulkokunnissa huollettuja helsinkiläisiä koskevien asiain eli B-kansliaan saapui vuoden varrella toisilta kunnilta korvausvaatimuksia, jotka koskivat 1 227 eri päähenkilöä, mutta nousi laskutustapausten määrä heidän kohdaltaan 2 152:een.

Valtiontapausten eli D-kanslia haki korvauksia valtiolta huoltolakien nojalla annetusta huollosta, jonka valtio lain mukaan on velvollinen korvaamaan, kaikkiaan 1 488 eri henkilöä koskevassa tapauksessa, ja koski niistä 393 köyhäinhoitoa, 46 lastensuojeluhoitoa ja 5 molempia, 492 tapauksessa oli kysymys sotasiirtolaishoidosta ja 552 tapauksessa siirtoväkeen kuuluville annetusta huollosta. Näiden lisäksi 655 tapauksessa oli kysymys kansaneläkkeen lisäeläkkäiden kunnanosuuksien korvaamisesta kotipaikkaoikeussäännösten mukaisesti. Edelleen kanslia haki korvausta kahdelle henkilölle lautakunnan toimesta hankitusta proteesista sekä 354 henkilölle sotilasavustuslain nojalla myönnetystä huoltoavustuksesta.

Yksityisiin elatusvelvollisiin kohdistuvien korvausasiain eli L-kanslia velkoi yksityisiltä elatusvelvollisilta korvausta 12 761 avunsaajapäähenkilölle annetusta avustuksesta, joista 8 493 koski huoltolautakunnan antamaa huoltoa sekä loput 4 268 tapausta lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Uusia tapauksia oli kokonaismäärästä 3 169, joista 2 377 huoltolautakunnan ja loput lastensuojelulautakunnan. Kertomusvuonna selvitettiin lopullisesti kaikkiaan 4 814 tapausta, niistä huoltolautakunnan 3 606 ja lastensuojelulautakunnan 1 208. Työlaitokseen kanslia lähetti annettua köyhäinhoitoa työllään

korvaamaan 30 miestä ja yhden naisen. Yksityisiin maksuvelvollisiin lohdistuva perimistöiminta tapahtui toiminnan uudelleenjärjestelyn jälkeen pääasiasa huoltokanslioissa L-kanslian valvomana toimien kansliassa seuraavat erikoistyyryhmät: lastensuojeluhoidosta aiheutuvia korvauksia keskitetysti perivä ns. Ls-ryhmä, oikeudenkäynti- ja tutkimusasiain ryhmä, joka mm. hoitaa yksityisiä maksuvelvollisia vastaan kohdistettavat lainhakuasiat, työlaitokseen pakolla toimittamiset jne. sekä ns. eläkeasiainkanslia, joka keskitetysti hoitaa huoltolautakunnalle kansaneläkkeistä aiheutuvia tehtäviä, huoltolautakunnalle maksettavaksi määrättyjä ja välitettäviä eläkkeitä yms. koskevat asiat.

II. HUOLTOTOIMENPITEET JA HUOLTOA SAANEET

a. Köyhäinhoitolakiin perustuva huolto

Avunsaajat

Avunsaajien lukumäärä. Varsinaisia avustuksensaajia oli yhteensä 8 743 henkilöä eli 2.3 % kaupungin kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkitystä asukasluvusta vuoden lopussa. Miehiä oli tästä luvusta 2 775, naisia 5 710 ja alle 16-vuotiaita lapsia 258. Edelliseen vuoteen verrattuna oli kokonaishukumäärässä lisäystä 114 henkilöä eli 1.3 %.

Tilapäistä avustusta eli yksinomaan kotiaavustuksena alle 2 500 mk vuodessa saaneita oli 618 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verrattuna merkitsi 228 henkilön eli 27.0 % vähennystä. Laskemalla molemmat edellä olevat avustuksensaajain ryhmät yhteen, saadaan välittömästi avustettujen luvuksi 9 361 henkilöä.

Näiden lisäksi tuli kotiin annetuista varsinaisista kotiaavustuksista välillisesti osallisiksi 2 790 henkilöä, joista avunsaajain aviopuolisoita 467 ja lapsia 2 323. Laskemalla yhteen varsinaiset sekä tilapäisesti ja välillisesti avustetut, saadaan yhteissummaksi 12 151, joka henkilöluvu osoittaa Helsingin kaupungin köyhäinhoidosta välittömästi tai välillisesti osallisiksi tulneiden koko määrän.

Yllä esitettyihin lukuihin sisältyvät erillään pidettävien ryhmienä on vielä mainittava muissa kunnissa avustetut, mutta Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivat henkilöt, yhteensä 1 227 sekä huoltotoimen varsinaisiin määrärahoihin kuulumattomilla lahjoitusvaroilla avustetut 96 henkilöä. Köyhäinhoitoavustusta nauttineiden henkilöiden lukumäärän kehitystä vv. 1942-1951 absoluuttisesti sekä suhteessa kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyn kaupunkin väestöön kunkin vuoden lopussa osoittaa seuraava vertailu:

	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
	Absoluuttiset luvut									
Varsinaiset avunsaajat	8 388	6 972	6 259	6 587	7 698	7 281	7 432	8 628	8 629	8 743
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	9 554	7 672	6 768	7 049	8 106	8 385	8 326	9 782	9 475	9 361
Varsinaiset + tilapäiset + välilliset avustetut	11 740	8 939	7 677	8 130	10 192	10 481	10 390	12 714	12 363	12 151
	1) %:na väkiluvusta									
Varsinaiset avunsaajat	3.0	2.5	2.2	2.2	2.3	2.1	2.1	2.4	2.4	2.3
Varsinaiset + tilapäiset avunsaajat	3.4	2.7	2.3	2.4	2.4	2.4	2.4	2.7	2.6	2.5
Varsinaiset + tilapäiset + välilliset avustetut	4.2	3.1	2.7	2.7	3.0	3.0	3.0	3.6	3.4	3.2

1) Suhdeluvut on laskettu uudestaan. Kirkonkirjojen ja siviilirekisterin mukaiset keskiluvut on korjattu vuodenvaihteen 1950/51 väestölaskennan ennakkotiedon perusteella.

Seuraavassa esitetään yksityiskohtaisempia selvityksiä tärkeimmästä avunsaajien ryhmästä, varsinaisista avunsaajista. Siten oli syntymäpaikkaa koskevan selvityksen perusteella kaikista varsinaisista avunsaajista 80.4 % syntynyt muulla paikkakunnalla kuin Helsingin kaupungissa. Maalaiskunnissa oli syntynyt 59.5 %, maamme kaupungeissa 35.6 % ja ulkomailla 4.8 %. Erikseen miehistä, naisista ja alle 16-vuotiaista lapsista oli muualla kuin Helsingissä syntyneitä:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä syntyneitä (tai syntymäpaikka tuntematon)	2 137	4 868	22	7 027
%:na varsinaisista avunsaajista	77.0	85.3	8.5	80.4

Siten siis yli 3/4 miehistä ja runsaasti 4/5 naisista ei kuulunut kaupungin syntyperäiseen väestöön, kun sen sijaan lapset, vähäisiä poikkeuksia lukuunottamatta, olivat helsinkiläissyntyisiä. Kertomusvuonna tässä suhteessa ilmenevä tilanne ei sanottavasti poikennut edellisistä vuosista.

Avunsaajien kotipaikkaoikeus. Köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus muualla kuin Helsingin kaupungissa oli 1 961 henkilöllä eli 22.4 %:lla varsinaisista avunsaajista, ja on tähän luettu myös ne henkilöt, joiden kotipaikkaoikeus oli selvittämättä tai riidanalainen. Erikseen miehiin, naisiin ja alle 16-vuotiaisiin lapsiin nähden oli vastaava luku seuraava:

	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavia	572	1 316	73	1 961
%:na varsinaisista avunsaajista	20.6	23.0	28.3	22.4

Tämän avustettavien ryhmän suuruus ja prosenteissa laskettu osuus kaikista varsinaisista avustetuista kehittyi vv. 1942-1951 seuraavasti:

	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Muualla kuin Helsingissä kotipaikkaoikeuden omaavien luku	1 767	1 434	1 314	1 590	1 834	1 625	1 693	1 890	1 847	1 961
%:na varsinaisista avunsaajista	21.1	20.6	21.0	24.1	23.8	22.3	22.8	21.8	21.4	22.4

Helsingin kaupungissa avustettujen ns. ulkokuntalaisten ja valtion tapaus-ten osuus muodosti siten runsaan viidenneksen kaikista varsinaisista köyhäinhoidon avunsaajista.

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syynä 16 vuotta täyttäneillä avunsaajilla oli hallitsevassa asemassa sairaus, kivullosuus ja muu työkyvyttömyys, joiden osuus oli 64.3 %, josta mielisairaus 19.3 %, tuberkuloosi 6.5 %, vajaa-mielisyys 1.6 %, nivelreumatismi 1.5 %, raajarikkoisuus 0.5 %, sokeus ja kuurous 0.4 % sekä muut sairaudet 34.5 %. Suuruusjärjestyksessä toisella sijalla esiintyi syynä vanhuudenheikkous 22.0 %:lla ja seuraavina riittämätön ansio 2.2 %:lla, huolehtiminen avioliiton ulkopuolella syntyneestä lapsesta 1.7 %:lla, synnytys 1.5 %:lla, aviopuolison perheensä jättäminen 1.2 %:lla, työttömyys 1.0 %:lla, perheen suurilukuisuus 0.9 %:lla, elatusvelvollisuuden laiminlyönti 0.6 %:lla, aviopuolison kuolema 0.2 %:lla sekä tässä mainitsemattomat muut syyt 4.4 %:lla. Eri syyryhmät muuttuivat edelliseen vuoteen verraten vain aivan vähäisessä määrässä. Eri sukupuolien osalta erosi useimpien syyryhmien suhteellinen osuus toisaalta miesten ja toisaalta naisten kohdalla suhteellisen vähän. Kuitenkin on merkittävä, että muutamissa syyryhmissä sukupuolien välinen ero oli varsin tuntuva: vanhuudenheikkous esiintyi syynä naisilla 28.4 %:lla, mutta miehillä vain 8.7 %:lla, kun taas tuberkuloosi oli syynä miehistä 14.2 %:lla ja naisista vain 2.8 %:lla sekä muu sairaus miehillä 41.4 %:lla ja naisilla 31.2 %:lla. Aviopuolison perheensä jät-

täminen, huolehtiminen aviottomista lapsista ja synnytys esiintyi syynä yksinomaan naisten kohdalla.

Ryhmittämällä eri syyryhmät muutamiksi suuremmiksi ryhmiksi havaitaan, että niiden suhteellinen osuus prosenteissa laskettuna on kymmenvuotiskautena 1942-1951 kehittynyt seuraavasti:

Avuntarpeen syy	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Vanhuudenheikkous	26.2	28.6	30.8	27.4	25.4	26.5	22.5	20.3	22.1	22.0
Mielisairaus ja vajaamielisyys	21.3	23.0	24.3	23.4	21.8	23.4	22.5	20.2	20.4	20.9
Muut sairaudet ¹⁾	37.3	37.4	34.9	39.0	40.5	38.9	42.7	44.2	43.9	43.4
Aviopuolison kuolema	0.2	0.1	0.2	0.1	0.2	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2
Perheen suurilukuisuus	0.8	0.5	0.4	0.4	0.6	0.9	1.0	0.7	0.8	0.9
Epäsosiaalinen elämäntapa ²⁾	6.5	6.0	4.1	5.0	6.3	6.4	6.5	7.1	6.7	7.6
Työttömyys	2.6	0.3	0.7	1.1	1.2	0.9	0.8	2.5	1.4	1.0
Muut syyt ³⁾	5.1	4.1	4.6	3.6	4.0	2.7	3.7	4.8	4.5	4.0
Yhteensä.	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Eri ikäryhmissä vaihteli erilaisten syiden suhteellinen osuus kertomusvuonna suuresti. Niinpä sairaus- ja mielisairaus olivat hallitsevina avuntarpeen syinä alle 65-vuotiaiden ikäryhmissä, kun taas yli 65-vuotiaiden pääasiallisimpana syynä oli ollut vanhuudenheikkous. Erikseen on lisäksi huomattava, että 20-29 vuotiaiden kohdalla epäsosiaalisen elämäntavan osuus syynä oli melkoisen suuri, lähes 30 %. Seuraava taulukko osoittaa lähemmin avuntarpeen syiden suhteellisen osuuden eri ikäryhmissä.

	16-19 %	20-29 %	30-39 %	40-49 %	50-59 %	60-64 %	65- %
Vanhuudenheikkous	-	-	-	-	-	-	60.6
Mielisairaus ja vajaamielisyys	23.7	22.4	26.2	28.6	28.9	27.2	10.2
Muut sairaudet	32.2	39.9	44.3	53.7	62.2	66.6	26.7
Aviopuolison kuolema	-	0.4	0.1	0.6	0.2	-	-
Perheen suurilukuisuus	-	0.7	1.7	2.7	1.2	-	-
Epäsosiaalinen elämäntapa	19.5	29.8	19.7	7.8	3.1	1.2	0.3
Työttömyys	3.4	2.1	1.7	0.9	0.9	1.6	0.3
Muut syyt	21.2	4.7	6.3	5.7	3.5	3.4	1.9
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Alle 16-vuotiaiden lasten avuntarpeen syynä oli lapsen sairaus tai viallisuus 18.6 %:lla, vanhemmista johtuva seikka 79.5 %:lla ja jokin muu syy 1.9 %:lla.

Aikuisiin avunsaajiin nähden on myös selvitetty avuntarpeen pääsyyn ohella vaikuttava lisäsy, milloin se on katsottu niin huomattavaksi, että se oleellisesti vaikuttaa avustuksen tarpeeseen. Huomioon otettava lisäsy esiintyi 2 009 henkilön kohdalla, joista 1 001:lla oma tai perheessä esiintynyt sairaus, kivullosuus tai muuten vähentynyt työkyky, 302:lla riittämätön ansio, 159:llä juoppous tai muu epäsosiaalinen elämäntapa tai sen seuraus sekä 120:llä perheen suuruus, muiden lisäsyiden esiintyessä harvemmin.

- 1) Tähän on luettu erilaiset sairaudet, sokeus, kuurous, raajarikkoisuus ja vähentynyt työkyky.
- 2) Tähän on luettu avunsaajan tai hänen aviopuolisonsa työhaluttomuus, huolimattomuus, juoppous ja irstas elämä, aviopuolison perheensä jättäminen, elatusvelvollisuuden laiminlyönti, ja vapausrangaistus sekä aviottoman lapsen elättäminen tai synnytys.
- 3) Tähän on luettu riittämätön ansio, aviolapsen synnytys sekä muut sekalaiset syyt.

Avustuksen muoto. Avustuksen muodon mukaan avunsaajat jaetaan laitoksissa olleisiin, sijoituskodeissa yksityishoitoa saaneisiin ja kotiaavustusta nauttineisiin, mutta on osa heistä saanut kahdessa muodossa annettua köyhäinhoitoa. Tämän mukaan ryhmittyvät varsinaiset avustuksensaajat seuraavasti:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia ¹⁾	Yhteensä
Yksinomaan laitoksissa olleita	1 324	2 308	195	3 827
" yksityishoidossa olleita	4	3	-	7
" kotiaavustusta saaneita	771	2 397	10	3 178
Laitoshoidon lisäksi kotiaavustusta saaneita	675	1 001	53	1 729
Yksityishoidon lisäksi kotiaavustusta saaneita	-	1	-	1
Laitos- ja yksityishoidon lisäksi kotiaavustusta saaneita	1	-	-	1
Yhteensä	2 775	5 710	258	8 743

Jos avunsaajat ryhmitellään Suomen virallisessa huoltotilastossa käytännössä olevan menettelytavan mukaan vain kolmeen ryhmään, jolloin yksityishoidon katsotaan voittavan kotiaavustuksen ja laitoshoidon molemmat edelliset, saadaan seuraava asetelmä:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia ¹⁾	Yhteensä
Laitoksissa olleita	2 000	3 309	248	5 557
Yksityishoidossa olleita	4	4	-	8
Kotiaavustusta saaneita	771	2 397	10	3 178
Yhteensä	2 775	5 710	258	8 743

Laitoshoidtoa joko yksinomaan tai yksityishoidon ja kotiaavustuksen ohella oli siis saanut 5 557 henkilöä eli 63.6 % varsinaisista avunsaajista (edellisenä vuonna 62.8 %) ja yksinomaan kotiaavustusta 36.3 % (edellisenä vuonna 37.2 %), yksityishoidon osuuden ollessa vain 0.1 % (edellisenä vuonna 0.03 %).

Avustuksen säännöllisyys tai lyhytaikaisuus. V. 1937 aloitettua tutkimusta siitä, miten varsinaiset avunsaajat jakautuivat avustuksen säännöllisyyden tai lyhytaikaisuuden mukaan, on edelleen jatkettu. Säännölliseksi on tällöin katsottu avustus, jota kertomusvuonna on keskeyttämättä annettu vähintään 6 kuukauden aikana, sekä avustus, joka täyttämättä keskeyttämättömyyden vaatimusta on kestänyt vähintään 9 kuukautta. Lyhytaikaista on ollut kaikki muu avustus. Tämän perusteen nojalla saadaan seuraava taulukko säännöllistä ja lyhytaikaista avustusta v:n 1951 aikana saaneista henkilöistä:

Avustuksen muoto	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
Säännöllinen	1 235	3 389	8	4 632
Lyhytaikainen	1 540	2 321	250	4 111
Yhteensä	2 775	5 710	258	8 743

Suurimmalla osalla eli 53.0 %:lla kaikista varsinaisista avunsaajista oli avustus säännöllistä. Miehet ja naiset erosivat tässä suhteessa toisistaan siten, että miehistä vain 44.5 %, mutta naisista 59.4 % sai säännöllistä avustusta. Lasten saama avustus oli etupäässä lyhytaikaista vain 3.1 %:n saades- sa säännöllistä köyhäinhoitoavustusta.

Avunsaajien siviilisäädyt ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan varsinaiset, 16 vuotta täyttäneet avunsaajat ryhmittyivät siten, että heistä oli naimattomia 44.4 %, naisimissa olevia 23.2 %, eronneita 10.3 % ja leskiä 22.1 %. Miehet ja naiset ryhmittyivät varsin eri tavoin siviilisäädyynsä nähden: kun miehistä oli naimattomia 41.0 %, naimisissa olevia 39.6 % ja leskiä 7.9 %, oli naisista naimattomia 46.1 %, vajaa kolmasosa eli 29.0 % oli leskiä ja vain 15.2 % naimisissa olevia. Eronneita oli miehistä 11.4 % ja naisista 9.7 %.

1) Kotiaavustusta saaneisiin lapsiin nähden kotiaavustus on etupäässä käsittänyt heille henkilökohtaisesti annettuja lääkkeitä, sairaanhoitovälineitä tms.

%. Syntyperän mukaan oli alle 16-vuotiaista varsinaisista avunsaajista 77.5 % aviosyntyisiä ja loput 22.5 % aviottomia. Isä oli kuollut 27 avustetulta lapselta ja 20 lapsen isästä ei ollut tietoa.

Avunsaajien ikä. Varsinaisista avunsaajista 97.0 % oli 16 vuotta täyttä-neitä ja vain 3.0 % alle 16-vuotiaita lapsia. 16 vuotta täyttäneiden jakau-tuminen eri ikäryhmiin oli seuraavan taulukon mukainen.

I k ä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
16 - 19	46	1.7	72	1.2	118	1.4
20 - 29	265	9.5	547	9.6	812	9.6
30 - 39	464	16.7	620	10.8	1 084	12.8
40 - 49	675	24.3	758	13.3	1 433	16.9
50 - 54	295	10.6	375	6.6	670	7.9
55 - 59	257	9.3	358	6.3	615	7.2
60 - 64	224	8.1	449	7.9	673	7.9
65 - 69	181	6.5	609	10.7	790	9.3
70 -	368	13.3	1 922	33.6	2 290	27.0
Yhteensä	2 775	100.0	5 710	100.0	8 485	100.0

Ikäryhmitys osoittaa, että 55 vuotta täyttäneitä ja sitä vanhempia eli siis henkilöitä, joiden köyhäinhoidollinen kotipaikkaoikeus ei enää muutu, oli yli puolet, eli 51.5 % kaikista täysikasvuista avunsaajista; naisten kohdalla tämä ryhmä oli 58.5 %, mutta miesten kohdalla 37.1 %. Vanhuuden ra-jaksi tavallisesti määritellyn 65 vuotta oli avunsaajista sivuuttanut 36.3 %. Nuoremmista ikäryhmistä esiintyivät suurimpina ryhmät 40-49 ja 30-39 tehden vastaavasti 16.9 % ja 12.8 %. Miehistä kuului näihin ikäryhmiin huomattavas-ti suurempi osa kuin naisista, nimittäin ikäryhmään 40-49 24.3 % ja 30-39 16.7 %, naisista vastaavasti 13.3 % ja 10.8 %.

Avunsaajien ammatti. Täysikasvuiset avunsaajat jakautuivat eri ammattiryh-miin seuraavasti:

A m m a t t i	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	85	3.1	119	2.1	204	2.4
Maanviljelystä ja sen sivuelinkei-noja harjoittavia	33	1.2	60	1.0	93	1.1
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	206	7.4	633	11.1	839	9.9
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	213	7.7	406	7.1	619	7.3
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	977	35.2	1 256	22.0	2 233	26.3
Muita työntekijöitä	909	32.7	1 190	20.8	2 099	24.7
Merimiehiä ja kalastajia	77	2.8	16	0.3	93	1.1
Yleisessä palveluksessa tai yksi-tyisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa	69	2.5	89	1.6	158	1.9
Yksityisten palvelijoita	2	0.1	1 163	20.4	1 165	13.7
Muun elinkeinon harjoittajia	28	1.0	195	3.4	223	2.6
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	176	6.3	583	10.2	759	9.0
Yhteensä	2 775	100.0	5 710	100.0	8 485	100.0

Kuten edellisinäkin vuosina esiintyivät suurimpina ryhminä tehdas- ym. am-mattityöntekijät sekä muut työntekijät, joihin luetaan ammattitaidottomat aputyöntekijät yms. ja kuului näihin kumpaankin ryhmään yhteensä yli puolet kaikista täysikasvuista avunsaajista; erikseen miehistä oli näiden ryhmien

osuus miltei 3/4, naisista vajaa puolet. Merkille pantava on lisäksi naisten kohdalla yksityisten palvelijoiden suhteellisen suuri ryhmä eli viidesosa kaikista naispuolisista avustetuista.

Alle 16-vuotiaat lapset on ryhmitetty vanhempiensa ammatin mukaan, avio-syntyiset isän ja aviottomat äidin. Näistä oli tehdas- ym. ammattityöntekijöitä 54.3 % ja muita työntekijöitä 20.5 %, muiden ammattiryhmien osuuden ollessa aivan vähäinen.

Avunsaajien asunto-olot. Avunsaajien asunto-oloja koskeva selvitys (ks. tämän kertomuksen sivu n:o 164) osoittaa: 2 126 avunsaajaa asui yhden huoneen asunnoissa, 860 kahden huoneen asunnoissa sekä 280 kolme tai useampia huoneita käsittävissä asunnoissa. Asukkeina asui 1 410 ja yömajoissa 310 henkilöä, loput olivat koko vuoden laitoksissa tai olivat heidän asunto-olonsa tunte-mattomat. Jos nämä laitoksissa olleet ja ne, joiden asunto-oloista ei ole tie-toa, jätetään laskelman ulkopuolelle, voidaan todeta, että yhden huoneen asun-noissa asui 42.6 %, kahden huoneen 17.3 %, kolmen ja useamman huoneen asun-noissa asui 5.6 %, asukkeina 28.3 % sekä yömajoissa 6.2 %.

Seuraavissa erikoiskatsauksissa tehdään vielä tarkemmin selkoa eri avus-tusmuotoja käyttäen huolletuista avunsaajista, nimittäin laitoshoidtoa saaneis-ta yleensä sekä huoltolautakunnan omissa laitoksissa olleista erikseen, yksi-tyishoidossa olleista ja kotiaavustusta saaneista.

Laitoshoidto

Köyhäinhuoltolain nojalla hoidettiin kaikista varsinaisista avunsaajista kertomusvuonna eri laitoksissa 2 000 miestä, 3 309 naista ja 248 alle 16-vuo-tiasta lasta eli kaikkiaan 5 557 eri henkilöä (edellisenä vuonna 5 415).

Laitoshoitopäivien kokonaislukumäärä oli heidän kohdallaan 1 062 376 (edel-lisenä vuonna 1 031 141), joten laitoksissa ollutta henkilöä kohden tuli kes-kimäärin 191.2 huoltopäivää (edellisenä vuonna 190.4).

Seuraava taulukko osoittaa, miten hoidokit ja huoltopäivät jakautuivat eri-laisten laitosten kesken.

Laitoksissa hoidettujen henkilöiden¹⁾ ja heidän huoltopäiviensä luku v. 1951

16 vuotta täyttäneet

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	2 000	3 309	5 309	363 077	689 490	1 052 567	198.3
Kaupungin omat laitokset ..	1 704	2 442	4 146	316 472	547 390	863 862	208.4
<i>Huoltolautakunnan alaiset..</i>	494	814	1 308	118 182	215 556	333 738	255.2
Kunnalliskoti	440	814	1 254	112 823	215 556	328 379	261.9
Tervalammen työlaitos ...	62	-	62	5 359	-	5 359	86.4
Sairaalat.....	774	753	1 527	51 752	44 137	95 889	62.8
Marian sairaala	285	259	544	8 098	9 817	17 915	32.9
Kivelän sairaala	190	328	518	10 863	20 403	31 266	60.4
Tuberkuloosisairaala	263	91	354	30 828	11 141	41 969	118.6
Kulkutautisairaala	53	58	111	1 268	1 455	2 723	24.5
Malmin sairaala	30	50	80	695	1 321	2 016	25.2
<i>Mielisairaalat ja sielullisesti sairaiden keskuskodit</i>	532	945	1 477	146 538	287 697	434 235	294.0
Nikkilän sairaala	445	807	1 252	137 387	267 278	404 665	323.2
Kivelän sairaala	96	116	212	9 123	15 834	24 957	117.7
Keskuskodit	1	42	43	28	4 585	4 613	107.3
Muiden omistamat laitokset	366	1 004	1 370	46 605	142 100	188 705	137.7
<i>Vanhauskodit ja turvakodit</i>	17	381	398	3 728	64 687	68 413	171.9
Vanhauskoti Altnheim ...	-	7	7	-	1 947	1 947	278.1
" Annikoti	-	4	4	-	837	837	209.3
" De gamlas hem	-	11	11	-	2 926	2 926	266.0
" Etel.ruots.	-	-	-	-	-	-	-
srk.vanhaink.	-	1	1	-	90	90	90.0

1) Kahdessa tai useammassa laitoksessa esiintyvä hoidokki on otettu summaan vain kerran.

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naiſten	Yhteensä	
Vanhainkoti Hemgårdén ...	-	4	4	-	1 271	1 271	317.8
" Iltala	-	5	5	-	1 411	1 411	282.2
" Kanerva	-	17	17	-	5 483	5 483	322.5
" Kylänpää	-	18	18	-	5 035	5 035	279.7
" Lugnet	-	10	10	-	1 225	1 225	122.5
" Maria yhdis-	-			-			
tyksen	-	28	28	-	8 245	8 245	294.5
" Rouvasväen yh-	-			-			
distyksen ...	-	4	4	-	1 163	1 163	290.8
" Ruotsalaisen	-			-			
metodistiseu-	-			-			
rakunnan	-	7	7	-	1 711	1 711	244.4
" Seurakuntien	1	74	75	22	8 127	8 149	108.7
" Sjömansro ...	2	-	2	516	-	516	258.0
" Syysaurinko	2	6	8	629	2 004	2 633	329.1
" Taloustyönte-	-			-			
kijäin yhdis-	-			-			
tyksen palve-	-			-			
lijatarkoti	-	9	9	-	3 024	3 024	336.0
" Venäläisten	6	33	39	2 092	10 612	12 704	325.7
Reitkallin vanhojen tur-	-			-			
vakoti	1	-	1	36	-	36	36.0
Lepokoti Lepopirtti	1	7	8	87	316	403	50.4
" Päiväkumpu	-	4	4	-	152	152	38.0
" Vanhusten huollon	-	1	1	-	31	31	31.0
" Virranniemi	-	1	1	-	100	100	100.0
" Vivamo	1	2	3	92	83	175	58.3
Hevossalmen kurssi- ja	-			-			
lomakoti	1	2	3	101	67	168	56.0
Kuortaneen invaliidikoti	1	-	1	39	-	39	39.0
Nummelan luontaishoitola	-	1	1	-	14	14	14.0
Seurakuntien nuorisokoti	-	1	1	-	97	97	97.0
Aitienkoti Ensikoti	-	52	52	-	3 204	3 204	61.6
" Solhem	-	1	1	-	46	46	46.0
Pippingskjöldin hoitola	-	58	58	-	3 305	3 305	57.0
Emmauskoti	-	18	18	-	890	890	49.4
Kuhankosken tyttököti ...	-	3	3	-	862	862	287.3
Kuuromykkäkoti, Mikkelin	1	-	1	112	-	112	112.0
" Ävik	-	2	2	-	409	409	204.5
Työkodit ja siirtolat	3	35	38	362	1 880	2 242	59.0
Rajamäen työsiirtola	3	-	3	362	-	362	120.7
Turvakoti Vähinlä	-	35	35	-	1 880	1 880	53.7
Sairaalat, parantolat yms.	228	464	692	8 797	16 249	25 046	36.2
Helsingin yleisen sairaa-	-			-			
lan synnytysosasto	-	106	106	-	1 193	1 193	11.3
Helsingin yleisen sairaa-	-			-			
lan muut osastot	105	177	282	2 804	4 582	7 386	26.2
Kätilöopisto	-	25	25	-	270	270	10.8
Allergiassairaala	1	3	4	21	312	333	83.3
Diakonissalaitos	-	2	2	-	238	238	119.0
Radiumkoti	-	4	4	-	109	109	27.3
Suomen Punaisen Ristin	-			-			
sairaala	81	89	170	2 213	2 227	4 440	26.1
Suomen Punaisen Ristin	-			-			
Plastiikkasairaala	1	-	1	57	-	57	57.0
Tilkka	-	1	1	-	97	97	97.0
Työterveyslaitos	12	5	17	187	144	331	19.5
Betania sairaskoti	1	3	4	92	236	328	82.0
Salus sairaala	1	-	1	48	-	48	48.0
Salve sairasauputoimisto	-	4	4	-	70	70	17.5
Diakonissalaitos "Betel".	-			-			

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naiasten	Yhteensä	
Lahti	-	1	1	-	56	56	56,0
Kuopion lääninsairaala ..	-	1	1	-	2	2	2,0
Porin yleinen sairaala ..	1	-	1	15	-	15	15,0
Erilaiset keuhkotautiparantolat	8	10	18	1 140	1 479	2 619	145,5
Karkun parantola	-	1	1	-	74	74	74,0
Heinolan reumasairaala ..	-	2	2	-	105	105	52,5
Invaliidisäätiön huoltolaitos	7	2	9	342	92	434	48,2
Invaliidisäätiön parantola	1	-	1	14	-	14	14,0
Helsingin sairaskoti	-	7	7	-	2 387	2 387	341,0
Veikkolan parantola	10	33	43	1 048	2 211	3 259	75,8
Kaatumatautisten hoitolat	4	1	5	816	365	1 181	236,2
Mielisairashoitolat	121	207	328	33 720	59 284	93 004	283,5
Kammion sairaala	-	1	1	-	15	15	15,0
Lapinlahden sairaala	12	12	24	383	702	1 085	45,2
Niuvanniemen sairaala	1	2	3	365	728	1 093	364,3
Pitkänien sairaala	1	5	6	365	1 419	1 784	297,3
Kellokosken sairaala	36	61	97	11 609	20 263	31 872	328,6
Harjavan piirimielisairaala	3	3	6	887	722	1 609	268,2
Tammisaaren piirimielisairaala	32	76	108	9 301	18 402	27 703	256,5
Uudenkaupungin piirimielisairaala	-	24	24	-	7 909	7 909	329,5
Mustasaaren vankimielisairaala	1	-	1	267	-	267	267,0
Perttulan tylsämielisten kasvatuslaitos	1	-	1	365	-	365	365,0
Vaalialan tylsämielisten lasten hoitola	9	9	18	3 026	3 258	6 284	349,1
Helsingin diakonissalaitoksen Rinnekoti	19	17	36	5 781	5 866	11 647	323,5
Toivolän poikakoti	6	-	6	1 371	-	1 371	228,5

16 vuotta nuoremmat

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikien	Tyttöjen	Yhteensä	
Laitoksissa hoidettuja yhteensä	137	111	248	4 970	4 839	9 809	39,6
Kaupungin omat laitokset ..	108	97	205	3 964	4 453	8 417	41,1
Huoltolautakunnan alainen ..	2	7	9	92	262	354	39,3
Kunnalliskoti	2	7	9	92	262	354	39,3
Sairaalat	100	85	185	2 848	3 566	6 414	34,7
Marian sairaala	38	27	65	991	799	1 790	27,5
Kivelän sairaala	11	8	19	135	116	251	13,2
Tuberkuloosisairaala	2	10	12	510	1 291	1 801	150,1
Kulkutautisairaala	41	39	80	1 084	1 328	2 412	30,2
Malmin sairaala	10	3	13	128	32	160	12,3
Mielisairaalat	7	5	12	945	625	1 570	130,8
Nikkilän sairaala	1	1	2	365	365	730	365,0
Kivelän sairaala	6	4	10	580	260	840	84,0
Kesäsiirtolat	1	-	1	79	-	79	79,0
Muiden omistamat laitokset	31	15	46	1 006	386	1 392	30,3

Laitos	Hoidokit			Huoltopäiviä kaikkiaan			Huoltopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	
Sairaalat, parantolat yms.	30	15	45	930	386	1 316	29.2
Helsingin yleinen sairaala	26	15	41	830	386	1 216	29.7
Suomen Punaisen Ristin sairaala	3	-	3	63	-	63	21.0
Allergiasairaala	1	-	1	37	-	37	37.0
Aulan kesäsiirtola	1	-	1	76	-	76	76.0

Näiden taulukoiden mukaan tuli 82.1 % kaikista huoltopäivistä kaupungin omien laitosten osalle sekä näistä huoltopäivistä 31.4 % huoltolautakunnan alaisten laitosten osalle. Eri laitosryhmistä hoitopäivien luku mielisairaa-loissa ja muissa mielisairashoitoloissa oli noin puolet eli 49.8 % kaikista laitoshuoltopäivistä.

Huoltolautakunnan alaisissa laitoksissa, kunnalliskodissa sekä Tervalammen työlaitoksessa hoidettiin kaikista laitoshoidtoa saaneista 494 miestä, 814 naista ja 9 lasta eli yhteensä 1 317 henkilöä, mikä edelliseen vuoteen verraten merkitsi 42 henkilön lisäystä. Näiden huoltolautakunnan omien laitosten toiminnasta tehdään tarkemmin selkoa seuraavissa katsauksissa.

K u n n a l l i s k o t i

Kunnalliskotia kohtasi kertomusvuonna tuntuva menetys sen johtajan H. Waahterlinnan kuollessa lokakuun 21 p:nä. Johtaja Waahterlinna oli ollut kunnalliskodin palveluksessa v:sta 1917 ja johtajana v:sta 1928 lähtien. Hänestä maalatun muotokuvan kaupunki lunasti kunnalliskotia varten.

Kertomusvuoden aikana lopetettiin kunnalliskodista äitien ja sylilapsien pieni osasto ja vapautuneet hoitopaikat käytettiin naispuolisten vanhusten paikkojen lisäykseksi. Uusi 55 hoitopaikkaa käsittävä haaraosasto Mäntsälän pitäjän Hirvihaaran kartanossa aloitti toimintansa marraskuun 16 p:nä ja siinä siirrettiin kunnalliskodista juopottelun ym. syiden vuoksi häiritseviä miespuolisia hoidokkeja. Oulunkylän haaraosasto on entiseen tapaan ollut jatkuvasti toiminnassa.

Kunnalliskodin lääkintähuolto järjestettiin uudelle kannalle siten, että lääkärin virka muutettiin ylilääkärin viraksi ja lisäksi perustettiin kaksi tilapäistä alilääkärin virkaa. Ylilääkärin virkaan valittiin lääketieteeseen ja kirurgian tohtori L. E. Tötterman.

Suomen kaupunkiliiton ansiomerkit pitkäaikaisesta palveluksesta jaettiin seuraaville kunnalliskodin viranhaltijoille: kultaiset ansiomerkit hoitajatar L. Neuvoselle ja siivooja L. Hämäläiselle sekä hopeiset ansiomerkit siivoojille I. Kankaiselle, H. Rantaselle ja S. Viljaselle. Mainittakoon, että kunnalliskodin työhuoneissa on edelleen päivisin työskennellyt eräitä työtupien mieshoidokkeja.

Hoidokit. Kunnalliskodissa hoidettiin kertomusvuonna 440 miestä ja 814 naista, yhteensä 1 254 täysikasvuista henkilöä, sekä 9 lasta, joista 2 poikaa ja 7 tyttöä, eli siis kaikkiaan 1 263 eri henkilöä. Edellisestä vuodesta jäljellä olevia oli 899 henkilöä, vuoden varrella otettiin 364 ja poistettiin 318 henkilöä. V:een 1952 jäi siis jäljelle laitoksiin 945 henkilöä. Kaikkiin hoidokkien lukumäärää koskeviin numerotietoihin sisältyvät myös ns. sotasiirtolaiset. Laitoksen työhuoneissa päivisin työskennelleitä, mutta kodeissaan asuvia työtupien miespuolisia työntekijöitä ei hoidokkilukuihin ole luettu.

Poistetuista henkilöistä:

Siirtyi vapaaseen elämään	65	Karkasi laitoksesta	3
Lähetettiin kotikuntaansa	3	Kuoli	211
Lähetettiin muihin laitoksiin	36		
		Yhteensä	318

Uusien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku eri kuukausina käy selville seuraavasta asetelmasta:

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitoksesta poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu	62	40	908	Heinäkuu	20	29	867
Helmikuu	34	26	916	Elokuu	28	16	868
Maaliskuu	30	32	914	Syyskuu	17	17	884
Huhtikuu	26	28	914	Lokakuu	14	18	903
Toukokuu	17	23	897	Marraskuu	25	19	910
Kesäkuu	35	33	884	Joulukuu	56	37	943
				Koko vuosi	364	318	901

Huoltopäiviä oli koko vuonna 328.733 eli 260.3 päivää keskimäärin hoidokkia kohden. Miespuoliset hoidokit olivat kertomusvuonna laitoksessa keskimäärin 256.4, naispuoliset 264.8 ja lapset vastaavasti 39.3 hoitopäivää.

Menot ja tulot. Kunnalliskodin menot ja tulot, lukuunottamatta tuotanto-laitoksia, ilmenevät seuraavasta asetelmasta:

Menot	Mk	Tulot	Mk
Kunnalliskodin	124 924 335	Kunnalliskodin	1 657 148
Yhteiset menot	26 386 589	Luontoisetukorvaukset ..	6 215 448
Yhteensä	151 310 924	Yhteensä	7 872 596

Tuotannollisten laitosten yhteinen tappio oli kaikkiaan 110 656 mk (edellisenä vuonna 425 133 mk). Siitä tuottivat voittoa kunnalliskodin työhuoneet 116 261 mk ja pesula 318 044 mk sekä maanviljelys tappiota 544 961 mk.

Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden, lapset ja sotasiirtolaiset mukaan lukien, oli tuotantolaitosten menoja huomioonottamatta 460:28 mk. Jos vähennetään kunnalliskodin ja luontoisetutulot, saadaan hoidokkipäivän nettokustannukseksi 436:33 mk. Jos otetaan huomioon myös tuotantolaitosten tappio, jää hoidokkipäivän nettokustannukseksi 436:67 mk. Erikseen mainittakoon, että kustannukset hoidokkien ja laitoksen ruoassa olevan henkilökunnan ruokinasta olivat henkilöä ja päivää kohden 89:91 mk, mihin eivät sisälly ruoanvalmistuskustannukset.

Hoidokkien työ. Työkykyiset hoidokit työskentelivät laitosten taloustehtävissä ja työhuoneissa sekä maanviljelyksessä ja pesulaitoksessa.

Lääkärihoito. Poliklinikalla käyntien luku oli 3 677 ollen suurin helmikuussa 354 käyntiä, ja alhaisin joulukuussa 238 käyntiä.

Kuolemantapauksia sattui kaikkiaan 211 jakautuen kuolemansyyn mukaan seuraavasti:

Kuolemansyy	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Kuolemansyy	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Vanhudentaudit ...	8	33	41	Virtsaelinten taudit	-	1	1
Tartuntataudit	1	1	2	Kasvaimet	12	15	27
Hermoston taudit ..	3	8	11	Ruoansulatuselinten taudit	2	-	2
Verenkiertoelinten taudit	30	43	73	Luuston ja nivelten taudit	1	-	1
Hengityselinten taudit	13	40	53	Yhteensä	70	141	211

Sielunhoito ja muu henkinen huolto. Laitoksen kirkossa pidettiin 49 suomenkielistä ja 17 ruotsinkielistä jumalanpalvelusta. Edellisissä oli osanottajia yhteensä 3 411 ja jälkimmäisissä 525 henkilöä. Sairasosastoilla pidettiin erikseen säännöllisesti hartaushetkiä, samoin Oulunkylän haaraosastossa ja muilla osastoilla tarpeen mukaan sekä Hirvihaaran haaraosastossa jouluhartaus. Ehtoollisjumalanpalveluksia pidettiin suomenkielellä 30 ja ruotsinkielellä 4, minkä lisäksi eri osastoissa ja yksityisille sairaille jaettiin ehtoollista. Myös lasten kastamisia ja hautauksia toimitettiin.

Muuta henkistä virkistystoimintaa ylläpidettiin mm. henkilökunnan ja hoidokkien sekakuorojen sekä hoidokkien opintokerhon avulla. Laitoksen kirjasto tyydytti omien kirjavarojensa lisäksi kaupunginkirjastosta saatujen kirjaerien turvin hoidokkien ja henkilökunnan lukuhalua. Lainauksien luku oli 4 831. Hoidokkien käytössä oli lisäksi 168 vuosikertaa sekä suomen- että ruot-

sinkielisiä päivä- ja aikakauslehtiä. Liikuntakyvyttömille ja huonosti liikkuville hoidokeille järjestettiin askartelutoimintaa asiantuntevan henkilön ohjaamana. Hoidokkien kerhohuoneistoon sijoitettu kanttiini tuotti niinkään hoidokeille virkistystä. Eri järjestöjen toimeenpanemia juhlia sekä kunnalliskodin johtajan esitelmätilaisuuksia ovat tehostaneet säännöllisesti toimeenpannut kaitafilminäytännöt. Hoidokkien keskuudessa toimi kerho, joka piti keskustelukokouksia ja pani toimeen juhlatilaisuuksia.

Työhuoneet. Puusepän- ja maalarintyöhuoneet sekä paja toimivat entiseen tapaan. Hoidokkien lisäksi työskenteli niissä huoltolautakunnan työtupien työntekijöitä, keskimäärin 7-8 miestä päivittäin. Hoidokkien työpäivien luku oli 5 529 ja työtupamiesten 2 172. Naiset työskentelivät käsityöosastolla. Työhuoneiden voitto oli 116 261 mk.

Maanviljelys ja puutarhanhoito. Maanviljelystä ja puutarhanhoitoa harjoitettiin laitoksen omiksi tarpeiksi pääasiallisimpien viljelyskasvien ollessa erilaisia ruokajuureksia ja keittiövihanneksia sekä rehuviljaa. Tappio oli 544 961 mk.

Pesulaitos. Pesulassa pestiin ja mankeloitiin yhteensä 334 585 kg vaatteita. Pesulassa työskenteli 2 hoitajaa, lämmittäjämekaanikko ja parikymmentä palkattua pesuapulaista sekä 6-7 hoidokkia päivittäin. Pesula tuotti voittoa 318 044 mk.

T e r v a l a m m e n t y ö l a i t o s

Työlaitoksen keittiö- ja talousrakennus tuhoutui kokonaan lokakuun 9 p:nä sattuneessa tulipalossa. Laitoksen ruokatalouden ja viihdytystoiminnan hoitaminen vaikeutuivat sen johdosta erittäin suuresti.

Hoidokit. Laitoksessa hoidettiin kertomusvuonna kaikkiaan 383 eri henkilöä, kaikki miehiä.

Köyhäinhuoltolain nojalla oli näistä laitoksessa 62 eri henkilöä. Vuoden alussa oli laitoksessa köyhäinhuoltolain nojalla 19 miestä, v:een 1952 jäi 22.

Alkoholistilain nojalla hoidettiin vuoden aikana alkoholistihuoltolaosastossa 143 miestä. Seuraavaan vuoteen heitä jäi 60.

Lapsen elatusavun turvaamisesta annetun lain nojalla oli laitoksessa 178 miestä.

Koko laitoksen kaikkien hoidokkien saapuminen ja entisten poistaminen sekä keskimääräinen hoidokkiluku vuorokautta kohden kuukausittain käy selville seuraavasta yhdistelmästä.

Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitokseen poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden	Kuukausi	Laitokseen otettuja	Laitokseen poistettuja	Keskimääräinen hoidokkiluku päivää kohden
Tammikuu	29	12	90.8	Heinäkuu	13	13	71.1
Helmikuu	20	8	102.1	Elokuu	36	24	82.7
Maaliskuu	15	15	93.2	Syyskuu	28	7	92.1
Huhtikuu	29	20	94.4	Lokakuu	18	43	99.0
Toukokuu	29	19	91.7	Marraskuu	16	15	98.3
Kesäkuu	17	23	88.7	Joulukuu	27	22	98.3
				Koko vuosi ¹⁾	277	221	91.7

Huoltopäivien lukumäärä koko vuonna oli kaikkiaan 33 488.

Menot ja tulot. Työlaitoksen bruttomenot olivat 25 198 554 mk ja bruttotulot 9 611 767 mk. Maatilan puhdas tuotto oli 7 543 452 mk. Bruttokustannus hoidokkia ja päivää kohden oli 752:46 mk. Jos bruttomenoista vähennetään työlaitoksesta kertyneet tulot, saadaan nettokustannukseksi 465:44 mk (edellisenä vuonna 193:99 mk). Jos lisäksi otetaan huomioon maatilan nettotuotto, saadaan nettomenoksi 240:18 (edellisenä vuonna 72:81 huoltopäivältä).

Hoidokkien työ. Hoidokit työskentelivät peltoviljelys-, puutarha-, navettatalli-, talous-, rakennus-, metsätalous- ym. töissä tehden kaikkiaan 25 864 työpäivää. Hoidokkien laskettiin työllään korvanneen joko itse saamaansa tai niiden henkilöiden huoltoa, joiden puolesta he lain mukaan olivat korvausvelvollisia, kaikkiaan 2 088 576 mk:n arvosta, mistä summasta 1 582 445 mk oli lapsen elatusavun turvaamisesta annetun lain nojalla työlaitokseen tuotujen osuutta.

¹⁾ Laitokseen otettujen ja sieltä poistettujen määrät eivät tarkoita eri henkilöitä, sillä sama henkilö on voitu ottaa ja poistaa laitoksesta useamman kerran vuoden aikana.

Terveystenhoito. Laitoksen lääkäri kävi kahdesti kuukaudessa tarkastamassa hoidokkeja, ja hänen vastaanotoillaan oli kaikkiaan 422 potilasta. Yleinen terveydentila laitoksessa oli tyydyttävä.

Henkinen huolto. Hoidokkien sielunhoidosta huolehtivat pääasiassa Vihdin seurakunnan papit käymällä pitämässä laitoksessa hartaustilaisuuksia. Lisäksi kävivät uskonnollisten järjestöjen edustajat hengellistä ohjelmaa esittämässä. Muu henkinen virkistystoiminta oli monipuolista ja hoidokkeja kehittävää. Huollettavien keskinäisiä kerhoiltoja järjestettiin 20, joiden ohjelmaan sisältyi mm. 26 esitelmää. Juhlia ja illanviettoja pidettiin hoidokkien ja henkilökunnan omin voimin säännöllisesti. Urheilukilpailuja oli laitoksessa useita, minkä lisäksi pelattiin jalkapallo-ottelu Perniön alkoholistihuoltolan joukkuetta vastaan ja otettiin osaa huoltoloitten väliseen hiihtokilpailuun. Vielä mainittakoon laitoksen musiikkiyhtyeen toiminta ja esiintymiset, shakki- ym. pelien harjoitukset ja niissä pidetyt kilpailut, elokuvanäytännöt sekä radiovastaanottimien, sanoma- ja aikakauslehtien sekä laitoksen kirjaston tarjoamat viihdytys- ja kasvatusmahdollisuudet.

Maatila. Viljelty pinta-ala käsitti kertomusvuonna peltoa ja puutarhaa Forsbacka-nimisen tilan viljelykset mukaanluettuina 141.76 ha. Edellämäinitun 18 ha tilan vuoden satoineen kaupunki osti marraskuun 30 p:nä 1950 työlaitoksen tarpeita varten määräten tilan huoltolautakunnan hallintoon. Raivattua laidunmaata on yhteensä 16,64 ha. Viljelykset jakautuivat eri kasvien kesken seuraavan taulukon osoittamalla tavalla, josta myös ilmenevät vastaavat kylvö- ja satomäärät.

K a s v i	Viljelys- ala, ha	Kylvö- määrä, kg	S a t o	
			Kaikkiaan, kg	Hehtaaria kohden, kg
Ruis	9.57	1 360	7 602	794
Kevätvehnä	8.15	2 374	14 280	1 752
Ohra	3.16	840	6 579	2 082
Herne	5.97	1 400	7 560	1 266
Kaura	26.50	4 570	69 953	2 640
Peruna	5.25	11 500	78 175	14 890
Heinä, kuivana korjattu	47.40	-	130 500	2 753
" , tuoreena korjattu (AIV)	4.61	-	90 000	9 667
Vihantarehu (AIV)	4.70	-	-	-
Timoteinsiemenviljelys	1.50	468	871	581
Apilansiemenviljelys	0.70	310	88	125
Täyskesanto	2.32	-	-	-
Puutarha	3.75	-	-	-
Laidun	18.01	-	-	-
Lanttu	2.00	16	30 800	15 400
Muiden viljelyksessä	1.30	-	-	-

Lannoitukseen käytettiin 1 620 kuormaa karjanlantaa, 15 000 kg kalkkisalpietaria, 7 650 kg superfosfaattia, 11 060 kg kalisuolaa, 2 700 kg ammoniumsalpietaria ja 16 200 kg kotkofosfaattia, 500 kg kaliumsulfaattia, 22 950 kg hienofosfaattia, 5 000 kg kalkkikivi jauhetta ja 1 350 kg montansalpietaria. Hevostyöpäiviä suoritettiin yhteensä 2 944.

Nautakarja käsitti vuoden alussa 50.3 nautayksikköä ja lopussa 56.8 nautayksikköä. Koko karjan keskituotanto oli tarkastusvuonna 1950-51 3 342,2 kg maitoa, 140 kg rasvaa rasvaprosentin ollessa 4.0 ja säännöllisten (30 kpl) vastaavasti 3 657 kg, 146.7 kg ja 4.1 %. Sikalassa oli vuoden alussa yhteensä 225 eläintä ja vuoden lopussa 333 eläintä. Vuoden kuluessa myytiin 448 sikaa ja 12 porsasta. Kanalassa oli vuoden alussa 109 ja vuoden lopussa 126 kanaa.

Sijoitus yksityishoitoon

Yksityiskoteihin hoidettavaksi oli kertomusvuonna sijoitettuna 9 täysikasvuista henkilöä, joista 5 miestä ja 4 naista.

Kotiavustukset

Kertomusvuonna jaettiin varsinaista kotiavustusta kaikkiaan 4 909 Helsingissä asuvalle henkilölle, joista 3 178 sai yksinomaan kotiavustusta vähintään 2 500 mk:n arvosta. Tilapäistä avustusta eli alle 2 500 mk:n arvosta kotiavustusta sai edellisestä lisäksi 618 henkilöä. Varsinaisille avunsaajille annettua kotiavustuksesta tuli vielä osalliseksi 467 aviopuolisoa ja 2 323 lasta.

Seuraava taulukko osoittaa perhesuhteet ja lasten luvun niissä tapauksissa, joissa lapset olivat osallisina varsinaisesta kotiavustuksesta:

Lasten luku	Perheitä, mies ja vaimo	joihin kuului mies	kuului vaimo	Perheitä yhteensä	Lasten luku	Perheitä, mies ja vaimo	joihin kuului mies	kuului vaimo	Perheitä yhteensä
1	41	5	224	270	5	28	-	16	44
2	69	3	224	296	6	12	2	6	20
3	80	2	110	192	7	9	-	2	11
4	54	-	53	107	8	3	-	2	5
					Yhteensä	296	12	637	945

Alle 16-vuotiaita lapsia oli näissä varsinaista kotiavustusta saaneissa perheissä siis kaikkiaan 2 323 eli perhettä kohden keskimäärin 2.5 (edellisellä vuonna 2.4).

Laskemalla yhteen varsinaiset ja tilapäiset kotiavustusta saaneet sekä kotiavustuksesta osallisiksi joutuneet, saadaan summaksi 8 317 (edellisenä vuonna 8 532), joka luku ilmaisee niiden Helsingissä asuvien kokonaismäärän, jotka suoraan tai välillisesti pääsivät nauttimaan kotiavustusta.

Kotiavustukset annettiin osittain rahana, osittain ruokatarvikkeiden, vaatteiden, polttopuiden ym. luontoismuodossa. Tapausta kohden kuukaudessa laskettu kotiavustus on viime vuosina ollut seuraava:

Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk	Vuosi	Mk
1942	435:26	1944	519:28	1946	1 268:69	1948	2 412:46	1950	3 185:12
1943	496:19	1945	726:90	1947	1 646:87	1949	2 916:18	1951	4 026:15

Huoltolautakunnan työtuvat

Kertomusvuonna työtuvat toimivat entiseen tapaan kolmena osastona sijaiten kaikki osastot Helsinginkadun 24:ssä. Näistä osastoista:

A-osaston tarkoituksena oli varata työskentelymahdollisuuksia varattomille, täysi-ikäisille henkilöille, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingin kaupungissa ja jotka vanhuuden, henkisen tai ruumiillisen sairaalloisuuden, ruumiinvamman tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi ainoastaan osittain pystyivät omalla työllään hankkimaan itselleen elatusta sekä joiden työtupiin ottaminen katsottiin yhteiskunnallisen huollon tarkoituksena mukaiseksi;

B-osaston tarkoituksena oli varata työskentelymahdollisuuksia niille alkoholisti- ja irtolaisnaisille, lähinnä valvonta-asteella oleville, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingissä ja joille ei ollut onnistuttu saamaan sopivaa ansiotyötä muualla; sekä

C-osaston tarkoituksena oli varata tilaisuutta ansioon ja itse-elatukseen varattomille, työttömyyden vuoksi yhteiskunnallista huoltoa tarvitseville työkykyisille, työnhaluksille ja ilman omaa syytään työttömille naisille, joilla oli kotipaikkaoikeus Helsingissä.

Työskentely tapahtui A-osastolla 5 työryhmässä, joista 4 oli naisia varaten sekä C-osastolla 3 ryhmänä. B-osaston huollettavat työskentelivät ompelutyössä muiden ryhmien yhteydessä. Työntekijöitä voitiin talousarvion mukaan sijoittaa kaikille osastoille yhteisesti 205. Työtupien kaikki osastot olivat suljettuina heinäkuun 9 p:n ja elokuun 8 p:n välisen ajan. Työtupien puu-työosaston lakkauttamisen jälkeen ovat mainitun osaston työntekijät jatkuvasti työskennelleet kunnalliskodin työhuoneissa.

Sen jälkeen kun kaupunginhallitus päätti keskittää kaupungin laitosten vaatetushankinnat työtupiin, ovat työtupien pääasiallisimpina töinä olleet

tilaustyöt kaupungin eri laitoksille, ja nousi näiden osuus työtupien koko tuotannosta kertomusvuonna 87.8 %:iin.

Näistä mainittakoon vähävaraisten kansakoululasten vaatteiden, sairaaloiden makuu- ym. vaatteiden ja huoltolautakunnan avunsaajien pitovaatteiden valmistaminen. Jalkineiden jakelu huoltolautakunnan avunsaajille ja vähävaraisille kansakoulunoppilaille samoin kuin vastaava kenkien korjaus on niinkään ollut työtupien tehtävänä. Yksityisten tilaajien töitä on voitu suorittaa vain varsin rajoitetusti.

Työntekijäin lukumäärä vaihteli eri kuukausina s. 1* olevasta taulukosta 9 tarkemmin ilmenevällä tavalla. Sanottu lukumäärä oli pienimmillään, 133 kesäkuussa sekä suurimmillaan, 157 tammikuussa. Työntekijäin lukumäärä oli pitkin vuotta talousarviossa edellytettyä alhaisempi. Työpäivien lukumäärä koko vuonna oli 33 517, ilman kunnalliskodin työhuoneissa työskennelleiden työpäiviä, joita oli 2 172.

Työtupien bruttomenot olivat 75 072 031 mk ja bruttotulot 69 168 321 mk, joten nettomenoiksi kirjanpidon mukaan jää 5 903 710 mk eli työntekijää ja työpäivää kohden 176:14 mk. Nämä numerot eivät kuitenkaan anna oikeata kuvaa työtupien kustannuksista, koska niihin sisältyy kunnalliskodissa työskennelleiden palkkoja sekä työaineisiin ja kalustoon sidottuja menoeria. Edellisten määrä oli 435 269 mk. Työaine- ja valmistevaraston sekä kaluston arvo, joka vuoden alussa oli 14 092 207 mk sekä lopussa 22 239 348 mk, oli vuoden aikana lisääntynyt 8 147 141 mk. Kun nämä otetaan huomioon, osoittaa tulos työtupien tuottaneen voittoa 2 678 700 mk, mikä työntekijää ja työpäivää kohden merkitsi 79:92 mk:n nettotulota (edellisenä vuonna 66:13 mk).

Ns. ehkäisevänä huoltomuotona on työtuvilla ollut tietty kansantaloudellinen ja sosiaalinen merkityksensä, ja on niiden avulla joukko pääkaupungin vakinaisia asukkaita voitu estää joutumasta suoranaisten köyhäinhuoltoavustuksen varaan. Niinkään työtupien erikoisosastot ovat jatkuvasti tarjonneet työmahdollisuuksia muutamille valvonnassa oleville naispuolisille alkoholisteille, irtolaisille sekä vähäiselle määrälle työttömiä.

Lopuksi on huomautettava, että työtupien A- ja C-osastoilla työskennelleitä henkilöitä ei ole tämän kertomuksen yleisissä, huoltoa saaneita koskevis- sa tilastollisissa selvityksissä luettu avunsaajiin, mikäli he eivät ole saaneet muuta huoltoa, sensijaan sisältyvät B-osastolla työskennelleet irtolais- ja alkoholistinaiset asianomaisiin irtolais- ja alkoholistihuoltotilastoihin.

Lahjoitusrahastojen koroilla avustetut

Huoltotoimen hyväksi lahjoitettujen rahastojen korkoja ja muita lahjoituksia oli kertomusvuonna tapahtuvaa jakoa varten kertynyt seuraavasti:

	Mk		Mk
Aleksandras understöðrahasto	576	Kordelinin, Alfred, avus-	18 117
Bergmanin, Maria, testament-		tusrahasto	
tirahasto	755	Lampan, Elsa Maria, ra-	
Brobergin, Gustava Katarina,		hasto	1 334
ym. rahastot	1 103	Mattson-Kivilän, Isak,	
Elgin, Vilhelm, pauvres		puolisoiden apurahasto	24 000
honteux rahasto	800	Sierckin, Adolf Fredrik,	
Gardbergin, Lisette, rahasto	76	rahasto	528
Grefbergin, Emma, rahasto	8 685	Sierckenin, Carl, rahasto	210
Gripenbergin, Hedvig Char-		Wavulinin, Waldemar, lah-	
lotta, rahasto	846	joitusrahasto	1 133
Hanellin, Carl Gustaf, ra-		Westzynthiuksen, W.J.S.,	
hasto	393	testamenttirahasto	1 578
Holmströmin, John, rahasto			
kainojen köyhien hyväksi..	14 754		
		Yhteensä	74 888

Näistä varoista jaettiin huoltolautakunnan toimesta avustuksina 96 henkilöille yhteensä 74 888 mk.

Kun näillä avustuksilla ei ole lain perusteella annettu köyhäinhoidon luonnetta, ei tätä summaa ole sisällytetty huoltotoimen varsinaisiin menoihin eikä lahjoitusvaroja saaneita henkilöitä ole otettu huomioon tämän kertomuksen tilastokatsauksissa, mikäli he eivät ole saaneet avustusta myös köyhäinhoidotilain nojalla.

b. Irtolaislakiin perustuva huolto

Huollettujen lukumäärä. Irtolaishuollossa oli kertomusvuonna kaikkiaan 818 eri henkilöä, joista 297 miestä ja 521 naista. Niinä viitenätoista vuotena, joina voimassa olevaan irtolaislakiin perustuvaa irtolaishuoltoa on pääkaupungissa suoritettu, on kunakin vuonna kohdistettu irtolaishuoltotoimenpiteitä seuraavasta asetelmasta ilmenevään lukumäärään eri henkilöitä:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364	1944	63	571	634
1938	132	359	491	1945	71	548	619
1939	176	466	642	1946	165	587	752
1940	145	551	696	1947	180	621	801
1941	112	579	691	1948	242	665	907
1942	69	597	666	1949	206	605	811
1943	75	629	704	1950	218	547	765
				1951	297	521	818

Kuten havaitaan, oli irtolaishuollossa olleiden lukumäärä kohonnut edellisestä vuodesta.

Kaikista kertomusvuonna huolletuista irtolaisista oli uusia, kertomusvuonna vasta ensi kerran huoltoon otettuja 289, erikseen miehistä uusia 173 ja naisista 116. Eri vuosina on näiden ns. uusien irtolaisten luku ollut seuraava:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	118	246	364	1944	15	116	131
1938	71	171	242	1945	41	128	169
1939	79	185	264	1946	129	187	316
1940	53	238	291	1947	109	164	273
1941	35	169	204	1948	145	184	329
1942	20	202	222	1949	97	122	219
1943	37	203	240	1950	122	112	234
				1951	173	116	289
Yhteensä 1 244				2 543		3 787	

Tämä uusien irtolaisten yhteenlaskettu määrä osoittaa niiden eri henkilöiden lukumäärän, jotka irtolaislain voimassa ollessa ovat olleet irtolaishuoltotoimenpiteiden alaisina. Miehiä oli tästä kokonaisluvusta 32.8 %, joten irtolaishuolto valtaosaltaan on ollut naisten huoltoa. Seuraavassa esiintyvät selvitykset koskevat yleensä, mikäli toisin ei ole mainittu, kertomusvuonna huollettujen irtolaisten kokonaismäärää. Vain niissä tapauksissa, joissa uusien irtolaisten kohdalla olosuhteissa on ollut merkittävä ero verrattuna näihin, on erikseen esitetty tärkeimpiä numerotietoja tästäkin ryhmästä.

Syntymäpaikan mukainen ryhmittely osoittaa, että syntyperäisiä helsinkiläisiä oli kaikista irtolaisista vain 151 eli 18.5 %, erikseen miehistä 23.6 % ja naisista 15.5 %.

Kaikista irtolaisista oli syntynyt, prosenteissa:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa	43.8	35.5	38.5
" maalaiskunnissa	55.2	63.1	60.3
Ulkomailla	1.0	1.2	1.1
Syntymäpaikka tuntematon	-	0.2	0.1

Äidinkielenä oli suomi 749:llä eli 91.6 %:lla, ruotsi 61:llä eli 7.5 %:lla ja lopuilla 8:lla jokin muu kieli.

Irtolaishuollon peruste. Ne erityiset perusteet, joiden nojalla asianomaiset henkilöt ovat lain mukaan voineet joutua irtolaishuollon alaisiksi ovat: 1) kuljeksiva elämä, 2) tavanomainen työn vieroksuminen, 3) kerjuu, 4) ammatihäureus tai 5) jokin muu peruste. Ryhmittämällä irtolaiset tämän mukaisesti ja sitä perustetta silmälläpitäen, jota on katsottu pääperusteeksi, saadaan seuraava asetelma:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kuljeksiva elämä....	93	31.3	64	12.3	157	19.2
Työn vieroksuminen..	120	40.4	80	15.4	200	24.4
Kerjuu	10	3.4	-	-	10	1.2
Ammattihaureus	-	-	371	71.2	371	45.4
Muu peruste	74	24.9	6	1.1	80	9.8
Yhteensä	297	100.0	521	100.0	818	100.0

Irtolaisnaisista joutui 71.2 % huoltoon ammattihaureuden perusteella ja loput työn vieroksumisen, kuljeksivan elämän tai muun perusteen nojalla. Miehistä suurin osa, 40.4 %, otettiin huoltoon työn vieroksumisen perusteella, 31.3 %, kuljeksivan elämän ja 24.9 % muilla perusteilla, ts. olivat henkilöitä, jotka muulla elämäntavallaan kuin haureudella tuottivat ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle. Suurin osa näistä oli henkilöitä, jotka olivat syyllistyneet väkijuomalainsäädäntöä vastaan tehtyihin rikoksiin, esim. väkijuomien luvattomaan myyntiin. Loput olivat huollossa kerjuun perusteella.

Huoltotoimenpiteet. Irtolaisten suhteen käytettäviä huoltotoimenpiteitä ovat varoitus ja sen ohessa mahdollinen kotikuntaan lähettäminen, irtolaisvalvonta sekä työlaitokseen tai pakkotyöhön määrääminen, minkä lisäksi työlaitoksesta ja pakkotyöstä ehdollisesti vapautuneet irtolaiset ovat määrääjän ns. jälkivalvonnan alaisina. Seuraavasta yhdistelmästä ilmenee, missä määrin käytännössä on sovellettu eri huoltomutoja, ja on taulukkoa laadittaessa otettu huomioon kunkin irtolaisen kohdalla häneen kertomusvuoden kuluessa viimeksi sovellettu huoltotoimenpide:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	27	9.1	28	5.4	55	6.7
Kotikuntaan lähettäminen	33	11.1	23	4.4	56	6.9
Irtolaisvalvonta	105	35.4	127	24.4	232	28.4
Työlaitos	72	24.2	183	35.1	255	31.2
Pakkotyö	13	4.4	29	5.5	42	5.1
Jälkivalvonta	41	13.8	127	24.4	168	20.5
Ilman huoltotoimenpidettä	6	2.0	4	0.8	10	1.2
Yhteensä	297	100.0	521	100.0	818	100.0

Vain varoitusasteelle jääneitä oli siis 6.7 % ja valvonta-asteelle 28.4 %; työlaitoksessa oli 31.2 % ja pakkotyössä 5.1 %. Suljetussa laitoshuollossa oli siten viimeksi sovelletun huoltotoimenpiteen mukaan yli kolmasosa, 36.3 %, kaikista irtolaishuollon alaisista henkilöistä. Aivan vuoden lopussa huoltoon joutuneisiin 10 henkilöön nähden ei ehditty kertomusvuoden puolella täytännönpäanna huoltotoimenpiteitä. Uusista irtolaisista jäi varoitusasteelle 15.2 %, valvonta-asteelle 36.3 %, työlaitoksessa oli 18.3 %, pakkotyössä 1.0 % ja jälkivalvonnassa 8.0 %.

Useissa tapauksissa toimitettiin irtolaisia työlaitokseen tai pakkotyöhön poliisin toimesta irtolaislain mukaan, joka antaa poliisipäällikölle oikeuden tehdä esityksen irtolaisen huoltolaan lähettämiseksi ilman edellä käyviä lievennäviä toimenpiteitä milloin tämä on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana ollut työlaitoksessa, pakkotyössä tai vapausrangaistusta kärsimässä.

Huoltopäivien luku irtolaistyölaitoksissa oli kaikkiaan 49 881, josta 11 899 miesten ja loput naisten. Näihin lukuihin eivät sisälly huoltopäivät pakkotyössä, koska niistä ei aiheudu kunnalle mitään kustannuksia.

Siviilisäädyt ja syntyperä. Siviilisäädyn mukaan ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	158	53.2	264	50.7	422	51.6
Naineita	89	30.0	135	25.9	224	27.4
Leskiä	9	3.0	23	4.4	32	3.9
Eronneita	40	13.5	99	19.0	139	17.0
Siviilisääty tuntematon	1	0.3	-	-	1	0.1
Yhteensä	297	100.0	521	100.0	818	100.0

Aviottomina syntyneitä, tietymättömät syntyperää olevat mukaanluettuina, oli kaikista irtolaisista 107 eli 13.1 %. Miehistä erikseen oli aviottomia 11.4 % ja naisista 14.0 %.

Lapsia oli kaikkiaan 266 irtolaisella yhteensä 433.

Ikä. Eri ikäluokkien suhteelliset osuudet prosenteissa olivat irtolaisuhollossa olevista seuraavat ottaen huomioon, että irtolaiskäsittelyä ei voida soveltaa 18 vuotta nuorempaan henkilöön:

	18-20 v.	21-29 v.	30-39 v.	40-49 v.	50-59 v.	60 v.-	Yhteensä
Miehiä	3.4	25.9	27.6	25.6	12.1	5.4	100.0
Naisia	5.0	33.8	32.8	19.8	6.5	2.1	100.0
Kaikkiaan	4.4	30.9	30.9	21.9	8.6	3.3	100.0

Koulusivistys. Irtolaisista 32 eli 3.9 % ei ollut käynyt mitään koulua, vain osan kansakoulua oli käynyt 45 eli 5.5 %, kansakoulun käyneitä oli 634 eli 77.5 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 40 eli 4.9 %, keski-koulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 37:llä eli 4.5 %:lla, kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys 25:llä eli 3.1 %:lla, akateemisen loppututkinnon oli suorittanut 1 eli 0.1 % ja 4:n eli 0.5 %:n koulusivistyksestä ei ollut tietoa.

Ammatti. Aikaisemmin pääasiallisesti harjoittamansa ammatin mukaan ryhmittyivät irtolaiset seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	5	1.7	-	-	5	0.6
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	4	1.3	7	1.3	11	1.3
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	19	6.4	29	5.6	48	5.9
Liikkeenkilökontaa:						
a) päällystää, työnjohtajia, konttorihenkilökontaa	9	3.0	28	5.4	37	4.5
b) työntekijöitä	7	2.4	27	5.2	34	4.1
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	99	33.3	231	44.3	330	40.3
Muita työntekijöitä	133	44.8	97	18.6	230	28.1
Merimiehiä ja kalastajia ..	11	3.7	1	0.2	12	1.5
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa ..	5	1.7	2	0.4	7	0.9
Yksityisten palvelijoita ..	-	-	72	13.8	72	8.8
Muun elinkeinon harjoittajia	3	1.0	4	0.8	7	0.9
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	2	0.7	23	4.4	25	3.1
	297	100.0	521	100.0	818	100.0

Myös uudet irtolaiset ryhmittivät ammattinsa mukaan suurin piirtein suhteellisesti samalla tavoin kuin kaikki irtolaiset.

Muita tietoja. Irtolaisiin nähden on edelleen selvitetty eräitä yhteiskunnalliselta kannalta tärkeitä seikkoja, kuten heidän aikaisempaa irtolaisuuttaan, rikollisuuttaan ym.

Kaikista irtolaisista oli 269 eli 32.9 % sellaisia, joita ei ollut aikaisemmin käsitelty irtolaisuudesta tai kerjuusta.

Rikoksista tuomittuja oli etupäässä rikosrekisteriotteista saatujen tietojen mukaan 396 eli 48.4 % kaikista, miehistä erikseen 178 eli 59.9 %. Uusista irtolaisista eli rikoksista tuomittuja 39.4 %.

Köyhäinhoitoa ennen kertomusvuotta eli huollossa olevista irtolaisista saanut 338 henkilöä eli 41.3 % kaikista, erikseen miehistä 42.4 % ja naisista 40.7 %. Kertomusvuonna sai heistä köyhäinhoidollista avustusta 44 miestä ja 41 naista.

Kustannukset. Kaupungin bruttomenot irtolaishuollosta nousivat kertomusvuonna 8 223 274 mk:aan. Tuloina saatiin vastaavasti korvauksina toisilta kunnilta ja valtiolta 1 503 792 mk, joten nettomenoiksi jäi 6 719 482 mk. Irtolaisille annetun köyhäinhoidon kustannukset eivät sisälly näihin lukuihin.

c. Alkoholistilakiin perustuva huolto

Huollettavien lukumäärä. Alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisina oli kertomusvuoden aikana kaikkiaan 3 411 henkilöä, joista 3 115 miestä ja 296 naista eli hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna. Niiden vuosien aikana, joina lakimääräistä alkoholistihuoltoa Helsingin kaupungissa on suoritettu, on vuosittain huollettu seuraavat määrät alkoholisteja:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421	1944	509	109	618
1938	764	41	805	1945	1 447	198	1 645
1939	817	38	855	1946	1 794	197	1 991
1940	533	14	547	1947	2 448	321	2 769
1941	426	12	438	1948	2 769	348	3 117
1942	493	50	543	1949	2 620	309	2 929
1943	650	98	748	1950	3 076	338	3 414
				1951	3 115	296	3 411

Kertomusvuonna huollossa olleiden kokonaismäärästä oli jo aikaisemmin huollossa olleita 2 280 miestä ja 223 naista eli yhteensä 2 503 henkilöä, joihin nähden huoltotoimenpiteet siis olivat jatkohuoltoa, kun sensijaan ensi kertaa vasta kertomusvuonna alkoholistihuoltotoimenpiteiden kohteiksi joutui 835 miestä ja 73 naista eli kaikkiaan 908 henkilöä.

Näitä ns. uusia alkoholisteja on eri vuosina ollut seuraavasti:

Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Vuosi	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1937	385	36	421	1944	191	65	256
1938	484	24	508	1945	915	126	1 041
1939	315	8	323	1946	968	104	1 072
1940	150	4	154	1947	1 297	170	1 467
1941	201	8	209	1948	1 184	148	1 332
1942	242	43	285	1949	864	97	961
1943	346	78	424	1950	972	96	1 068
				1951	835	73	908
				Yhteensä	9 349	1 080	10 429

Uusien alkoholistien yhteissummasta 10 429 osoittaa niiden eri henkilöiden määrää, jotka ovat joutuneet alkoholistihuoltotoimenpiteiden alaisiksi alkoholistilain voimassaoloaikana. Naisia oli näistä kaikista vain 10.4 %. Seuraavassa annettava selvitys kohdistuu yleensä kaikkiin kertomusvuoden aikana huollossa olleisiin alkoholisteihin, mutta on kuitenkin tärkeimmissä kohdin lisäksi julkaistu tietoja erikseen uusistakin alkoholisteista, varsinkin jos olosuhteet heidän kohdallaan ovat huomattavammin poikenneet yleiskatsauksesta.

Kaikista alkoholisteista oli syntyperäisiä helsinkiläisiä lähes neljäsosa eli 22.7 %, naisten joukossa suhteellisesti vähemmän kuin miesten. Kaikista alkoholisteista oli syntynyt prosenteissa laskien:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa ..	45.1	37.5	44.4
" maalaiskunnissa	53.8	61.1	54.5
Ulkomailla	1.1	1.4	1.1

Äidinkielenä oli suomi 3 137:llä eli 92.0 %:lla, ruotsi 257:llä eli 7.5 %:lla ja jokin muu kieli 17:llä.

Huollon peruste. Perusteita, joiden nojalla alkoholistien suhteen on ryhdytty lainmukaisiin huoltotoimenpiteisiin, erotetaan tilastossa: 1) vaarallisuus, 2) häiriö tai pahennus, 3) elatusvelvollisuuden laiminlyönti, 4) joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi, 5) köyhäinhoidon tarve, 6) juopumuspidätykset sekä 7) vapaaehtoisuus.

Alkoholistien jakautuminen eri ryhmiin sen pääperusteen mukaan, jonka nojalla heidät ensiksi on otettu alkoholistihuoltoon, selviää seuraavasta taulukosta:

Huollon peruste	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Vaarallisuus	103	3.3	2	0.7	105	3.1
Häiriö tai pahennus	1 103	35.4	135	45.6	1 238	36.3
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	239	7.7	6	2.0	245	7.2
Rasitukseksi joutuminen ..	87	2.8	3	1.0	90	2.6
Köyhäinhoidon tarve	13	0.4	-	-	13	0.4
Juopumuspidätykset	1 542	49.5	150	50.7	1 692	49.6
Vapaaehtoisuus	28	0.9	-	-	28	0.8
Yhteensä	3 115	100.0	296	100.0	3 411	100.0

Juopumuspidätykset olivat jatkuvasti huoltoon joutumisen perusteena suurimmalla osalla alkoholisteja, 49.6 %:lla. Toisella sijalla olivat ne, jotka olivat olleet ilmeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen, 36.3 % (edellisellä vuonna 33.5 %). Taloudellisten seikkojen, nim. elatusvelvollisuuden laiminlyönnin, omaisten rasitukseksi joutumisen tai köyhäinhoidon tarpeen johdosta joutui huoltoon 10.2 % (edellisellä vuonna 8.0 %). Vaarallisuus oli perusteena vain 3.1 %:lla. Uusien alkoholistien kohdalla olivat eri perusteiden suhteelliset osuudet muuten jokseenkin saman suuruiset, paitsi että juopumuspidätysten osuus oli 54.7 % ja häiriön tai pahennuksen osuus 32.8 %. Vapaaehtoisena oli huollossa 28 alkoholistia. Viimeksi mainituista alkoholisteista huoltolautakunta saa virallisen tiedon vasta, kun he huoltolasta vapaututtuaan joutuvat ns. jälkivalvontaan.

Huoltotoimenpiteet. Alkoholistien palauttamiseksi raittiiseen ja säännölliseen elämäntapaan voidaan alkoholistilain mukaan edeltävänä toimenpiteenä käyttää varoitusta ja sen yhteydessä tapahtuvaa ohjausta ja tukevaa toimintaa. Varsinaisina huoltotoimenpiteinä tulevat kysymykseen raittiusvalvonta ja hoito yleisessä alkoholistihuoltolassa. Alkoholistihuoltolasta poispäästetty henkilö on vielä sen jälkeen lain määräämän ajan raittiusvalvonnassa, jota seuraavassa nimitetään jälkivalvonnaksi. Huollossa olleiden alkoholistien ryhmittäminen heihin kertomusvuoden aikana viimeksi sovelletun toimenpiteen mukaan käy selville seuraavasta taulukosta:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	864	27.7	61	20.6	925	27.1
Raittiusvalvonta	1 105	35.5	132	44.6	1 237	36.3
Huoltola hoito täytäntöönpanematon	505	16.2	30	10.1	535	15.7
Huoltola hoito täytäntöönpanettu	291	9.4	31	10.5	322	9.4
Jälkivalvonta	350	11.2	42	14.2	392	11.5
Yhteensä	3 115	100.0	296	100.0	3 411	100.0

Uusista alkoholisteista jäi varoitustasteelle valtaosa eli 61.1 %, raittiusvalvontaan 28.1 %, huoltolahoitoon määrättyinä oli 8.8 % ja jälki-valvontaan oli uusista alkoholisteista ehtinyt vain 2.0 %.

Huoltopäivien luku alkoholistihuoltoloissa oli yhteensä 62 799, joista 7 926 oli naisten. Numerot eivät ole täydellisiä, vaan niistä puuttuvat vaarallisten sekä vapaaehtoisten omalla kustannuksellaan huoltoloissa olleiden päivät.

Siviilisäätty ja syntyperä. Siviilisäättyyn nähden ryhmittyivät alkoholistit seuraavasti:

Siviilisäätty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	1 093	35.1	66	22.3	1 159	34.0
Naineita	1 583	50.8	131	44.3	1 714	50.3
Leskiä	67	2.2	40	13.5	107	3.1
Eronneita	372	11.9	59	19.9	431	12.6
Yhteensä	3 115	100.0	296	100.0	3 411	100.0

Aviottomina syntyneitä, tietymätöntä syntyperää olevat mukaanluettuina, oli alkoholisteista 4.8 %, erikseen miehistä 4.7 % ja naisista 6.4 %. Lapsia oli 1 589 alkoholistilla yhteensä 3 206.

Ikä. Alkoholistihuoltoon joutuneiden ikäryhmitys osoittaa, että suurin osa alkoholisteista oli 40-49 vuotiaita, nimittäin 37.2 %. Myös 30-39 vuotiaita oli runsaasti, 31.0 %. Alle 21-vuotiaita oli vain 0.5 % ja 50 vuotta vanhempia 16.4 %. Eri ikäluokkien osuudet olivat:

	Alle 18 v.	18-20 v.	21-29 v.	30-39 v.	40-49 v.	50-59 v.	60 v.	Kaikkiaan
Luku	-	16	507	1 059	1 269	456	104	3 411
%	-	0.5	14.9	31.0	37.2	13.4	3.0	100.0

Koulusivistykseltään oli alkoholisteissa 90 eli 2.7 % sellaisia, jotka eivät olleet käyneet mitään koulua, vain osan kansakoulua oli käynyt 188 eli 5.5 %, kansakoulun käyneitä oli 2 542 eli 74.5 %, oppikoulua vähemmän kuin 5 luokkaa oli käynyt 109 eli 3.2 %, keskikoulu-, oppikoulun lukioluokkien tai ylioppilassivistys oli 201:llä eli 5.9 %:lla, akateemisen loppututkinnon oli suorittanut 34 eli 1.0 % ja kaupallinen tai muu ammattikoulusivistys oli 246:lla eli 7.2 %:lla.

Ammatti. Ammatin mukaan alkoholistit jakautuivat seuraavasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	95	3.0	1	0.4	96	2.8
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia ..	14	0.4	1	0.4	15	0.5
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	161	5.2	24	8.1	185	5.4
Liikkeenkilö-kuntaa:						
a) päällystössä, työnjohtajia, konttorienkilö-kuntaa ..	199	6.4	16	5.4	215	6.3
b) työntekijöitä	30	1.0	15	5.0	45	1.3
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	1 501	48.2	140	47.2	1 641	48.1
Muita työntekijöitä	968	31.1	76	25.6	1 044	30.6
Merimiehiä ja kalastajia ...	60	1.9	1	0.4	61	1.8
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa ...	66	2.1	1	0.4	67	2.0
Yksityisten palvelijoita ...	-	-	8	2.7	8	0.2
Muun elinkeinon harjoittajia	3	0.1	1	0.4	4	0.1
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	18	0.6	12	4.0	30	0.9
Yhteensä	3 115	100.0	296	100.0	3 411	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat jatkuvasti tehdas- ym. ammattityöntekijät kuuluen siihen 48.1 % kaikista alkoholisteista. Myös muiden työntekijäin (apu-, satama- ym. työntekijäin) osuus oli huomattava, 30.6 %. Seuraavina suuruusjärjestyksessä olivat liikealan päällystö ja konttorihenkilökunta, itsenäiset liikkeenharjoittajat, sekä virkamiehet ja vapaiden ammattien harjoittajat. Naisten keskuudessa olivat suurimpina ryhminä tehdas- ym. ammattityöntekijät, muut työntekijät (aputyöntekijät, siivoojat yms.), itsenäiset liikkeenharjoittajat, liikehenkilökunta sekä yksityisten palvelijat.

Muita tietoja. Irtolaisina oli alkoholisteista ennen huoltoon joutumistaan käsitelty 274 eli 8.0 %.

Köyhäinhuoltoavustusta oli ennen huoltoon joutumistaan saanut miehistä 1 445 ja naisalkoholisteista 151, yhteensä 1 596 henkilöä eli 46.8 % kaikista alkoholisteista. Kertomusvuonna sai köyhäinhoidon avustusta yhteensä 540 henkilöä eli 15.8 % kaikista alkoholisteista.

Kustannukset. Kaupungin bruttokustannukset alkoholistihuollosta nousivat kertomusvuonna 18 401 849 mkraan. Tuloina saatiin vastaavasti muilta kunnilta ja valtiolta korvauksina yhteensä 368 292 mk, joten lopullisiksi nettomenoiksi jäi 18 033 557 mk. Näihin lukuihin eivät sisälly alkoholisteille annettua köyhäinhoidosta aiheutuneet kustannukset.

Alkoholistipoliklinikan toiminta. V. 1950 kokeiluluontoisena aloitettua alkoholistipoliklinikkatoimintaa jatkettiin edelleen alkoholistihuollon tehostamiseen varattujen määrärahojen turvin. Poliklinikkaa on johtanut tohtori J. Tirkkonen ja on sillä ollut vastaanotto kahdesti viikossa talossa Pengerkatu 5. Poliklinikan hoidossa oli vuoden aikana kaikkiaan 303 potilasta, joiden käyntikertojen yhteinen luku nousi 2 661:een. Pääosa potilaista oli alkoholisti- ja irtolaishuoltokanslian sinne lähettämiä raittiusvalvonnassa olevia alkoholisteja. Poliklinikan toiminnan ansiosta on osa potilaista, 14 %, voinut pysyä pitkähkön ajan (tarkkailuaika vähintään 4 kk) raittiina ja osa, 38 %, lyhyemmän ajan (tarkkailuaika vähintään 2 kk).

Juopumuspidätystilastoa Helsingissä asuvista henkilöistä. Irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian toiminnan taustaksi esitetään edelleen eräitä selvityksiä juopumuspidätyksistä, sikäli kuin ne koskevat Helsingissä asuvia henkilöitä.

Ns. juopumuspidätyskortiston mukaan pidätettiin kertomusvuonna 12 922 eri henkilöä, joista miehiä 11 702 ja naisia 1 220. Edelliseen vuoteen verraten oli pidätettyjä 1 410 henkilöä vähemmän. Ensi kertaa pidätettyjä oli 4 810 ja syytteeseen asetettiin 4 902 henkilöä. Pidätyskertojen luku oli kaikkiaan 30 730. Keskimääräinen pidätyskertojen luku henkilöä kohden vuoden aikana oli kutakin pidätettyä miestä kohden 2.38 ja kutakin naista kohden 2.37. Eniten pidätyksiä sattui elo- ja syyskuussa, vähiten tammi- ja helmikuussa.

Mainittakoon vielä, että kaikista juopumuspidätyskortistossa olevista oli alkoholisteina rekisteröityjä 4 898, irtolaisina rekisteröityjä 850 sekä raittiushuoltolain mukaisina tapauksina rekisteröityjä 910.

Juopumuspidätykset vv. 1942-51 jakautuivat pidätettyjen asuin- ja pidätyspaikan mukaan seuraavasti:

Vuosi	Helsingissä asuvien pidätykset huoltolautakunnan tilaston mukaan			Pidätysten luku Helsingissä poliisilaitoksen tilaston mukaan	
	Helsingissä tapahtuneet	Mualla tapahtuneet	Yhteensä	Kaikkiaan	Niistä mualla asuvien pidätyksiä
1942	13 795	1 484	15 279	17 922	4 127
1943	15 668	1 267	16 935	20 680	5 012
1944	10 834	526	11 360	13 021	2 187
1945	24 537	2 289	26 826	27 673	3 136
1946	29 446	2 584	32 030	33 898	4 452
1947	28 051	2 794	30 845	32 241	4 190
1948	27 557	2 207	29 764	31 643	4 086
1949	26 696	2 079	28 775	30 544	3 848
1950	32 117	2 129	34 246	36 647	4 530
1951	28 430	2 300	30 730	32 139	3 709

Yksityiskohtaisempia tietoja juopumuksesta pidätettyjen iästä, pidätysker-
tojen lukumäärästä sekä pidätyksien luvusta kunakin vuoden kuukautena on jul-
kaistu taulukko-osastossa, taulukossa 8.

d. Raittiushuolto

Huollettavien lukumäärä. Juopuneina tavattujen henkilöiden raittiushuol-
lostä eräissä tapauksissa annetun lain tarkoittamia toimenpiteitä sovellet-
tiin 818 eri henkilöön, joista 811 miespuolista ja 7 naispuolista. Näistä oli
253 jo edellisessä vuonna ollut raittiushuollon kohteena.

Syntyperäisiä helsinkiläisiä oli näistä 287 eli 35.1 %. Kaikista raittiushuol-
luollossa olleista oli syntynyt:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Suomen kaupungeissa ...	52.9	71.4	53.0
" maalauskunnissa	46.7	28.6	46.6
Ulkomailla	0.4	-	0.4

Huoltotoimenpiteet, siviilisääty ja syntyperä. Lain edellyttämiä huolto-
toimenpiteitä ovat varoitus ja raittiussuojelu. Viimeksi sovelletun toimen-
piteen sekä siviilisäädyn mukaan ryhmittyivät raittiushuollossa olleet seu-
raavasti:

Huoltotoimenpide	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Varoitus	632	77.9	6	85.7	638	78.0
Raittiussuojelu	179	22.1	1	14.3	180	22.0
Yhteensä	811	100.0	7	100.0	818	100.0

Siviilisääty	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Naimattomia	676	83.4	3	42.8	679	83.0
Naineita	131	16.1	2	28.6	133	16.3
Eronneita	4	0.5	2	28.6	6	0.7
Yhteensä	811	100.0	7	100.0	818	100.0

Aviottomina syntyneitä oli 42.

Ikä. Suurin osa raittiushuollossa olleista oli 21-24 vuotiaita, nimittäin
78.2 %. Iäkiä voidaan soveltaa vain alle 25 vuotiaisiin. Eri ikäluokkien osuu-
det olivat:

	Alle 18 v.	18-20 v.	21-24 v.	Kaikkiaan
Luku	-	178	640	818
%	-	21.8	78.2	100.0

Ammatti. Ammattinsa mukaan raittiushuollossa olevat ryhmittyivät seura-
vasti:

Ammattiryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	2	0.2	-	-	2	0.2
Maanviljelystä tai sen sivuelinkeinoja harjoittavia	1	0.1	-	-	1	0.1
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	15	1.9	-	-	15	1.8
Liikkeenkilökuntaa:						
a) päällystää, työnjohtajia, konttorihenkilökuntaa	35	4.3	-	-	35	4.3
b) työntekijöitä	16	2.0	2	28.6	18	2.2
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	353	43.5	5	71.4	358	43.8
Muita työntekijöitä	268	33.0	-	-	268	32.8
Merimiehiä ja kalastajia ..	25	3.1	-	-	25	3.1
Yleisessä laitoksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palveluskuntaa ..	37	4.6	-	-	37	4.5
Ilman varsinaista tai tunnettua elinkeinoa olevia	59	7.3	-	-	59	7.2
Yhteensä	811	100.0	7	100.0	818	100.0

Suurimman ammattiryhmän muodostivat tehdas- ym. ammattityöntekijät ja seuraavalla tilalla olivat muut työntekijät, ts. apu-, seka- ym. senkaltaiset. Näin ollen painopiste raittiushuollon kohteina olevien ryhmittymisessä ammatteittain oli yhdenmukainen irtolais- ja alkoholistihuollossa oleviin verrattuna.

Muita tietoja. Köyhäinhuoltoa ennen raittiushuoltoon joutumistaan oli saanut 20 ja kertomusvuonna 21 henkilöä.

Raittiushuollosta aiheutuneet kustannukset ovat vain hallintokustannuksia, joita ei ole voitu erikseen laskea ja jotka sisältyvät irtolais- ja alkoholistihuoltokanslian muihin kustannuksiin.

e. Kodinperustamislainat, lapsilisät ja sotilasavustukset

Kaupungin sosiaalisiin oloihin vaikuttavista, valtion rahoittamista, mutta huoltolautakunnan täytäntöönpanotehtäviin joko osittain tai kokonaan kuuluvista toimintamuodoista, kodinperustamislainoista, lapsilisistä ja sotilasavustuksista mainittakoon edellä virastotoiminnasta esitettyjen numerotietojen lisäksi seuraavat tiedot:

Kodinperustamislainoja myönsi sosiaaliministeriö kertomusvuonna 499:lle helsinkiläiselle nuorelle avioparille kaikkiaan 17 595 000 mk.

Lapsilisää määrättiin huoltolautakunnan toimesta kertomusvuonna maksettavaksi kaikkiaan 1 122 447 100 mk, mutta kun siitä palautettiin virheellisiä suorituksia tai oikeudettomasti nostettuja lapsilisä 187 850 mk, jäi lopullisesti maksetuiksi 1 122 259 250 mk. Lapsilisien nostajien ja lapsilisiin oikeutettujen lasten vastaavat luvut eri vuosineljännesten aikana olivat seuraavat:

Neljännes	Yksityisiä lapsilisien nostajia	Vastaava lasten luku	Lapset, joista lastensuojelulautakunta tai huoltolautakunta nosti lapsilisän	Lapsilisää saaneiden lasten luku kaikkiaan
I	51 785	86 643	923	87 566
II	53 494	89 004	958	89 962
III	53 537	89 444	924	90 368
IV	54 034	90 447	926	91 373

Lapsilisää nostaneet yksityiset perheet (= nostajat) ryhmittäytyivät sen mukaan, kuinka monesta lapsesta he lapsilisän nostivat, vuoden viimeisen neljänneksen aikana seuraavasti:

Lapsilisää nostettiin	Nostajia	Lapsilisää nostettiin	Nostajia
1 lapsesta	29 076	6 lapsesta	121
2 "	16 625	7 "	41
3 "	6 057	8 "	5
4 "	1 658	10 "	2
5 "	449		
		Yhteensä	54 034

Sotilasavustusta maksettiin sotilasavustuslain nojalla asevelvollisten 354 omaiselle kaikkiaan 9 988 074 mk.

f. Kodinhoitotoiminta

Vuoden alusta huoltolautakunnan tehtäväksi siirtyneestä kunnallisesta kodinhoitoavusta tuli osalliseksi eri kuukausina seuraava määrä perheitä:

tammikuu	91	heinäkuu	124
helmikuu	131	elokuu	160
maaliskuu	161	syyskuu	192
huhtikuu	159	lokakuu	218
toukokuu	180	marraskuu	201
kesäkuu	156	joulukuu	180

Kodinhoitoapua saaneiden eri perheiden lukumäärä oli koko vuonna 1 101.

Kodinhoitoapua saaneissa perheissä suorittivat lautakunnan alaiset kodinhoitajat ja kodinsiivoojat kaikkiaan 8 974 työpäivää, joista 515 tuli kodinsiivoojien osalle. Muille kuin vähävaraisille annettua kodinhoitoavusta perittiin asianomaisilta kodinhoitomaksuina yhteensä 969 804 mk.

III. HUOLTOTOIMEN KUSTANNUKSET.

a. Tulot ja menot

Kaupungin talousarviossa ja lisätalousarviossa osoitettiin huoltotoimintaan v. 1951 varoja yhteensä 681 414 628 mk, josta määrästä kuitenkin 5 000 000 mk kaupunginhallituksen käytettäväksi arvaamattomien tarpeiden varalta. Huoltolautakunnalle jäi siis käytettäväksi määrärahoja yhteensä 676 414 628 mk, johon sisältyi Helsingin sokeaintalossätiölle, Väestöliitolle, Svenska befolkningsförbundet i Finland nimiselle järjestölle ja Helsingin tuberkuloottiset yhdistykselle tulevat, yhteensä 2 400 000 mk tekevät avustukset. Vuoden varrella myönnettiin lautakunnalle lisämäärärahoja yhteensä 5 311 431 mk.

Huoltolautakunnan bruttomenot nousivat kaiken kaikkiaan 711 289 810 mk:aan, mutta kun siitä vähennetään edellä mainituille yhdistyksille jaetut yhteensä 2 236 947 mk:n suuruiset avustukset, pakettiauton hankkimiseen ja sen käyttökustannuksiin käytetyt 453 388 mk, huoltoviraston kalustonhankintaan käytetyt 1 040 796 mk, Tervalammen työlaitoksen tulipalossa tuhoutuneen irtaimiston ja huollettavien vaatetusesineiden tilalle hankittujen uusien vastaavien esineiden oston käytetyt 2 102 937 mk, Tervalammen työlaitoksen vesijohtoverkoston korjauskulut 369 906 mk sekä Rajamäen työsiirtolan tappion osittamiseen peittämiseen myönnetty 340 000 mk, jää varsinaiseen huoltotoimintaan käytetyksi 704 745 836 mk. Kun tästä huoltomenojen kokonaismäärästä vähennetään tulot 225 920 812 mk, jää jäljelle 478 825 024 mk, mikä summa siis osoittaa huoltolautakunnan suorittamasta varsinaisesta huoltotoiminnaasta kaupungille aiheutuneet todelliset nettomenot v. 1951. Mainittuun summaan sisältyy tällöin myös alkoholistien ja irtolaisten huollosta aiheutuneet kustannukset. Edellisestä vuodesta nousivat nettomenot 120 981 435 mk:lla.

Nettomenot ovat kymmenvuotiskautena 1942-51 vaihdelleet seuraavasti:

Vuosi	mk	Vuosi	mk
1942	42 236 476	1947	154 004 698
1943	41 433 239	1948	228 448 069
1944	42 932 472	1949	291 800 076
1945	64 514 281	1950	357 843 589
1946	114 765 724	1951	478 825 024

Seuraavat taulukot osoittavat huoltotoimen arvioitujen ja todellisten tulojen ja menojen jakautumisen eri ryhmiin v. 1951. (Yksityiskohtaisemmat tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V-35. 1951.)

Tulot	Arvioidut tulot talousarvion mukaan	Todelliset tulot tilien mukaan	Määrä, jolla todelliset tulot ylittivät (+) tai alittivat (-) lasketut
	Markkaa		
Korvaukset annetusta huollosta	71 000 000	92 669 124	+ 21 669 124
Kunnalliskoti laitoksineen:			
Kunnalliskoti	862 000	1 657 148	+ 795 148
Työhuoneet	2 500 000	3 057 420	+ 557 420
Maanviljelys	1 100 000	911 487	- 188 513
Pesula	9 570 000	10 049 403	+ 479 403
Tervalammen työlaitos ..	9 019 555	9 611 767	+ 592 212
Tervalammen maatila	22 956 000	26 367 317	+ 3 411 317
Työtuvat	60 000 000	69 168 321	+ 9 168 321
Luontoisetujen korvaukset	6 185 962	6 215 448	+ 29 486
Kodinhoitajatoiminta ...	6 738 250	6 213 377	- 524 873
Yhteensä	189 931 767	225 920 812	+ 35 989 045

Menot	Talousarvioon otetut määrärahat	Vuoden varrelle myönnetty lisämäärärahat	Todelliset menot tilien mukaan	Säästö (+) tai ylitys (-)
	Markkaa			
Huoltolautakunta ja sen kansliat	81 170 883	1 121 196	83 206 951	- 914 872
Kassa- ja tilitoimisto ..	6 070 520	4 615	7 245 535	- 1 170 400
Asiamiestoimisto	21 396 140	98 890	22 845 317	- 1 350 287
Kunnalliskoti laitoksineen:				
Yhteiset kustannukset ..	22 003 180	761 700	26 386 589	- 3 621 709
Kunnalliskoti	113 989 952	2 953 455	124 924 335	- 7 980 928
Työhuoneet	2 541 336	68 280	2 941 159	- 331 543
Maanviljelys	1 390 400	-	1 456 448	- 66 048
Pesulaitos	7 277 187	162 625	9 731 359	- 2 291 547
Tervalammen työlaitos ...	25 475 960	34 105	25 198 554	+ 311 511
Tervalammen maatila	18 584 948	-	18 823 865	- 238 917
Työtuvat	68 124 122	106 565	75 072 031	- 6 841 344
Yksityishoito	30 000	-	2 000	+ 28 000
Sairaanhoito	126 530 000	-	126 424 446	+ 105 554
Lääkkeet ja sairaanhoito- tarvikkeet	4 200 000	-	5 696 571	- 1 498 571
Suoranaiset avustukset ..	173 000 000	-	172 342 495	+ 657 505
Päivähoitokustannukset ..	180 000	-	69 070	+ 110 930
Matkakulut	550 000	-	749 693	- 199 693
Hautauskulut	1 500 000	-	1 627 418	- 127 418
Yhteensä	674 014 628	5 311 431	704 745 836	- 25 419 777

Yhteiskunnallisen huollon aiheuttaman kunnallisen rasituksen suhteellisen suuruuden ja siinä ilmenevän kehityssuunnan selvittämiseksi on verrattu huol-

totoimen bruttomenoja kunakin vuonna kaupungin väkilukuun, jolloin on käytetty kirkonkirjoihin ja siviilirekisteriin merkittyä väkilukua¹⁾ kunkin vuoden lopussa. Viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana on täten laskettu meno asukasta kohden ollut seuraava:

Vuosi	mk	Vuosi	mk	Vuosi	mk	Vuosi	mk	Vuosi	mk
1942	224:68	1944	223:37	1946	454:47	1948	888:08	1950	1 423:28
1943	224:70	1945	319:54	1947	619:43	1949	1 150:87	1951	1 881:13

Edellä esitettyjen kustannusten lisäksi on erikseen mainittava, että kaupunki joutui kertomusvuonna suorittamaan kansaneläkelaisissa säädettyjen lisä-eläkkeiden kunnanosuuksia kansaneläkelaitokselle kaikkiaan 55 644 267 mk.

b. Annetusta huollosta perityt korvaukset

Asiamiestoimiston toimesta perittiin v. 1951 rahakorvauksia annetusta huollosta 143 179 564 mk, josta 92 669 124 mk koski huoltolautakunnan ja 50 510 440 mk lastensuojelulautakunnan antamaa huoltoa. Perimistyö jakautui seuraavasti:

	Korvaus huolto- lautakunnan anta- masta huollosta, mk	Korvaus lasten- suojelulautakun- nan antamasta huollosta, mk	Yhteensä, mk
Valtiolta peritty	34 290 683	11 164 606	45 455 289
Toisilta kunnilta peritty	21 875 038	7 754 570	29 629 608
Yksityisiltä peritty	36 503 403	31 591 264	68 094 667
Yhteensä	92 669 124	50 510 440	143 179 564

Paitsi rahassa suoritettua korvausta sai kunta hyvitystä huoltolautakunnan ja lastensuojelulautakunnan antamasta huollosta 42 mieheltä ja 1 naiselta työlaitoksessa suoritettua työn muodossa. Täten saadun työkorvauksen määrä oli kertomusvuonna yhteensä 506 131 mk, josta 336 831 mk huoltolautakunnalta saadun ja 169 300 mk lastensuojelulautakunnalta saadun hoidon hyvitystä. Kaikkiaan kertyi raha- ja työkorvausta seuraavasti:

	Korvaus huolto- lautakunnan anta- masta huollosta, mk	Korvaus lasten- suojelulautakun- nan antamasta huollosta, mk	Yhteensä, mk
Rahasuoritukset	92 669 124	50 510 440	143 179 564
Työllä korvattu	336 831	169 300	506 131
Yhteensä	93 005 955	50 679 740	143 685 695

Huoltolautakuntaa koskeva rahakorvausten yhteismäärä nousi edelliseen vuoteen verraten 22 717 946 mk eli 32,5 %. Erikseen laskien nousivat valtiolta saatujen korvausten määrät 6 842 847 mk eli 24,9 %, toisilta kunnilta perittyjen 4 908 559 mk eli 28,9 % ja yksityisiltä perittyjen 10 966 530 mk eli 42,9 %. Yksityisiltä perittyjen korvausten suhteellinen osuus kaikista perityistä korvauksista on kymmenvuotiskautena 1942-51 kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1942	35.1	1944	47.9	1946	42.0	1948	34.3	1950	36.1
1943	49.7	1945	54.8	1947	36.4	1949	34.7	1951	39.4

Huoltolautakuntaa koskevien perittyjen korvausten kehityssuuntaa voidaan ilmaista vertaamalla niiden määrää huoltotoimen bruttomenoihin. Sanotut suhdelluvut julkaistaan alla kymmeneltä viime vuodelta, mutta on tällöin otettava huomioon, että kunkin kalenterivuoden aikana perityt korvaukset koskevat yleensä ei ainoastaan samana vuonna vaan useina edellisinäkin vuosina annettua huoltoa.

1) Suhdeluvut on laskettu uudestaan. Kirkonkirjojen ja siviilirekisterin mukaiset keski- ja väkiluvut on korjattu vuodenvaihteen 1950/51 väestölaskennan ennakkotiedon perusteella.

Suhdeluvut ovat seuraavat:

Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%	Vuosi	%
1942	17.5	1944	16.2	1946	8.5	1948	11.6	1950	13.4
1943	17.7	1945	13.3	1947	11.0	1949	11.8	1951	13.1

Yllä esitettyjen perittyjen korvausten lisäksi perittiin ulkopuolella huoltotoimen varsinaisen talousarvion korvauksina kansaneläkelain mukaan suoritettujen lisäeläkkeiden kunnanosuuksista toisilta kunnilta ja valtiolta kaikkiaan 5 363 563 mk.

T A U L U J A

1. Katsaus köyhäinhoitoa varten asetettujen huoltokansliain kansliatyöhön v. 1951

	Lähetteitä huoltolautakunnan alaisiin			Maksusitoumuksia		Lääke- ja sairaanhoitotarvikemääräyksiä	Suoritettuja kassamaksueriä	Annettuja varattomustodistuksia	Annettuja lausuntoja kansaneläkelaitokselle	Annettuja lausuntoja ja lausuntoja
	Kunnallis-kotiin	Työlaitokseen	Työtupiin	Sairaaloihin	Muihin laitoksiin					
<i>Kansliat</i>										
I	-	-	26	425	15	2 238	6 220	149	-	475
II	-	-	7	372	1	3 475	7 217	215	10	312
III	-	-	13	477	1	4 422	6 044	189	23	235
IV	-	-	6	352	-	4 355	8 079	171	33	548
V	-	-	-	223	-	1 898	4 114	73	200	587
VI	352	21	128	900	371	1 178	5 514	135	6	843
Yhteensä	352	21	180	2 749	388	17 566	37 188	932	272	3 000
<i>Kuukausi</i>										
Tammikuu	41	2	112	212	62	2 070	2 981	78	30	176
Helmikuu	30	-	6	266	25	1 428	3 254	87	32	252
Maaliskuu	32	-	8	261	38	1 248	3 477	66	21	568
Huhtikuu	26	4	4	310	40	1 600	3 052	77	21	177
Toukokuu	16	2	-	255	32	1 559	3 147	95	27	176
Kesäkuu	34	-	3	229	30	1 291	3 297	98	20	365
Heinäkuu	26	2	-	210	16	1 284	2 914	57	8	63
Elokuu	26	1	1	203	31	1 365	2 670	59	17	95
Syyskuu	19	2	13	215	26	1 330	3 165	94	30	373
Lokakuu	17	2	19	236	36	1 379	2 873	82	18	211
Marraskuu	27	3	6	191	25	1 498	3 092	74	33	178
Joulukuu	58	3	8	161	27	1 514	3 266	65	15	366
Yhteensä	352	21	180	2 749	388	17 566	37 188	932	272	3 000

2. Köyhäinhoidon avunsaajat asunto-olojensa mukaan v. 1951

A s u n t o m u o t o	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä
1 huone	411	1 631	84	2 126
2 huonetta	256	531	73	860
3 "	84	99	19	202
4 "	37	34	7	78
Asui asukina	366	1 013	31	1 410
" yömajassa	234	76	-	310
" laitoksessa koko vuoden	1 372	2 320	43	3 735
Tuntematon	15	6	1	22
Yhteensä	2 775	5 710	258	8 743

3. Köyhäinhoidon avunsaajat avustuksen säännöllisyyden ja lyhytaikaisuuden sekä huoltomuodon mukaan v. 1951

H u o l t o m u o t o	Säännöllistä avustusta saaneet				Lyhytaikaista avustusta saaneet				Avun- saajia kaik- kia
	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Lapsia	Yhteensä	
Yksinomaan laitoksissa olleita	743	1 499	6	2 248	581	809	189	1 579	3 827
Yksinomaan yksityishoidossa olleita	4	3	-	7	-	-	-	-	7
Yksinomaan kotiavustusta saa- neita	219	1 304	-	1 523	552	1 093	10	1 655	3 178
Laitoshoidon lisäksi kotiavus- tusta saaneita	268	583	2	853	407	418	51	876	1 729
Yksityishoidon lisäksi koti- avustusta saaneita	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Laitos- ja yksityishoidon li- säksi kotiavustusta saaneita	1	-	-	1	-	-	-	-	1
Yhteensä	1 235	3 389	8	4 632	1 540	2 321	250	4 111	8 743

4. Irtolaishuollossa olleet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain v. 1951

	18-20 v.		21-24 v.		25-29 v.		30-34 v.		35-39 v.		40-44 v.		45-49 v.		50-54 v.		55-59 v.		60 v.-		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Irtolaishuollossa olleita kaikkiaan	10	26	23	73	54	103	45	98	37	73	39	61	37	42	25	25	11	9	16	11	297	521	818
<i>Irtolaishuollon peruste</i>																							
Kuljeksiva elämä	8	15	12	16	21	10	11	10	9	5	10	4	8	1	9	1	2	-	3	2	93	64	157
Työn vieroksuminen	2	5	7	10	24	18	20	9	15	15	16	10	18	5	9	4	5	4	4	-	120	80	200
Kerjuu	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	4	-	1	-	-	-	2	-	-	-	10	-	10
Ammattihaureus	-	6	-	47	-	74	-	79	-	53	-	46	-	35	-	20	-	5	-	6	-	371	371
Muu peruste	-	-	4	-	9	1	13	-	11	-	9	1	10	1	7	-	2	-	9	3	74	6	80
<i>Viimeisen huoltotoimenpiteen laatu</i>																							
Varoitus	-	5	2	1	6	6	1	2	1	6	5	3	5	2	2	1	2	-	3	2	27	28	55
Kotikuntaan lähettäminen	6	8	4	7	7	2	3	5	3	-	3	-	2	-	2	1	1	-	2	-	33	23	56
Irtolaisvalvonta	4	10	9	17	20	27	24	21	9	18	15	15	10	7	7	8	2	2	5	2	105	127	232
Työlaitos	-	3	6	25	9	44	7	34	11	29	6	20	15	15	9	7	5	3	4	3	72	183	255
Pakkotyö	-	-	1	1	-	4	2	4	4	5	5	6	-	6	-	1	1	2	-	-	13	29	42
Jälki valvonta	-	-	1	20	9	20	8	31	9	15	5	16	3	12	4	7	-	2	2	4	41	127	168
Ei toimenpidettä	-	-	-	2	3	-	-	1	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-	6	4	10
<i>Syntymäpaikka</i>																							
Helsinki	3	3	3	13	17	17	10	13	10	13	9	8	10	5	5	5	2	3	1	1	70	81	151
Helsinkiä ympäröivät kunnat ¹⁾	-	2	-	1	1	3	1	1	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	5	10	15
Muut Uudenmaan l:n kaupungit	-	-	-	1	-	2	1	1	-	-	-	1	-	-	2	1	1	-	1	-	5	6	11
" " maalaiskunnat	1	4	1	8	2	8	2	6	2	3	4	3	-	4	1	2	-	1	3	-	16	39	55
Muut Suomen kaupungit	1	4	6	19	9	18	5	10	9	17	7	14	8	13	7	2	2	1	1	-	55	98	153
" " maalaiskunnat	5	13	13	31	25	55	26	64	14	36	17	34	19	20	10	13	6	4	8	10	143	280	423
Ulkomaat	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	2	-	-	-	-	2	-	-	1	-	3	6	9
Tuntematon	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Saanut köyhäinhoitoa v. 1951	-	5	1	5	11	5	3	8	6	5	6	2	7	5	5	2	1	2	4	2	44	41	85
Saanut köyhäinhoitoa ennen huoltoon joutumista	1	1	3	11	17	38	15	41	18	39	16	27	23	29	17	15	7	7	9	4	126	212	338
<i>Rikollisuus</i>																							
Tuomittu 0 kertaa	3	24	13	55	25	56	12	54	14	35	16	37	14	19	11	14	4	5	7	4	119	303	422
" " 1 kerran	7	2	10	18	29	47	33	44	23	38	23	24	23	23	14	11	7	4	9	7	178	218	396

1) Espoo ja Helsingin maalaiskunta.

5. Irtolaishuollossa olleet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen ja huollon perusteen mukaan v. 1951

Huollossa olleita koskevat henkilötiedot	Irtolaishuollon peruste									Huollossa olleita kaikkiaan		
	Kuljeksi- va elämä		Työn vie- roksu- minen		Kerjuu		Ammat- tihuau- reus	Muu peruste		Mp.	Np.	M.sp.
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Np.	Mp.	Np.			
Irtolaishuollossa olleita kaikkiaan	93	64	120	80	10	-	371	74	6	297	521	818
<i>Siviilisääty</i>												
Naimattomia	58	39	64	30	6	-	192	30	3	158	264	422
Naineita	23	14	35	30	1	-	89	30	2	89	135	224
Leskiä	-	2	5	2	-	-	19	4	-	9	23	32
Eronneita	12	9	16	18	3	-	71	9	1	40	99	139
Siviilisääty tuntematon..	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1
<i>Syntyperä</i>												
Aviosyntyisiä	83	50	108	69	8	-	324	64	5	263	448	711
Aviottomia	10	12	11	11	2	-	43	8	1	31	67	98
Syntyperä tuntematon	-	2	1	-	-	-	4	2	-	3	6	9
<i>Ammattiryhmä</i>												
Virkamiehiä yms.	1	-	3	-	-	-	-	1	-	5	-	5
Maanviljelystä tai sen si- vuelinkeinoja harjoittavia	2	1	1	2	-	-	4	1	-	4	7	11
Itsenäisiä liikkeenhar- joittajia	7	3	5	4	-	-	20	7	2	19	29	48
Liikkeenhenkilökuntaa:												
a) päällystää, työnjoh- tajia	2	3	4	9	-	-	16	3	-	9	28	37
b) työntekijöitä	2	5	2	6	-	-	16	3	-	7	27	34
Tehdas- ym. ammattityön- tekijöitä	23	21	39	33	1	-	174	36	3	99	231	330
Muita työntekijöitä	50	17	54	15	8	-	64	21	1	133	97	230
Merimiehiä ja kalastajia	3	-	7	1	-	-	-	1	-	11	1	12
Yleisten laitosten palve- luskuntaa	2	1	2	-	1	-	1	-	-	5	2	7
Yksityisten palvelijoita	-	10	-	8	-	-	54	-	-	-	72	72
Muun elinkeinon harjoit- tajia	1	-	2	-	-	-	4	-	-	3	4	7
Ilman varsinaista tai tun- nettua elinkeinoja olevia	-	3	1	2	-	-	18	1	-	2	23	25

6. Alkoholistihuollossa olleet henkilöt heidän elämänsä koskevien tietojen mukaan ikäluokittain v. 1951

	Alle 20 v.		21-24 v.		25-29 v.		30-34 v.		35-39 v.		40 v.-		Kai. ki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Alkoholistihuollossa olleita kaikkiaan	16	-	112	7	372	16	406	26	570	57	1 639	190	3 115	296	3 411
Saanut köyhäinhoitoa v. 1951	-	-	5	2	38	1	58	4	82	5	308	37	491	49	540
Saanut köyhäinhoitoa ennen huoltoon joutumistaan	-	-	9	1	79	4	130	6	271	29	956	111	1 445	151	1 596
Ei ollut saanut köyhäinhoitoa	16	-	103	6	293	12	276	20	299	28	683	79	1 670	145	1 815
Käsitelty irtolaisuudesta (kerjuusta) ennen v. 1951...	-	-	2	3	7	2	19	13	21	19	121	67	170	104	274
Ei käsitelty irtolaisuudesta	16	-	110	4	365	14	387	13	549	38	1 518	123	2 945	192	3 137

7. Alkoholistihuollossa olleet henkilöt heitä koskevien henkilötietojen mukaan ja ikäluokittain v. 1951

	18-20 v.		21-24 v.		25-29 v.		30-34 v.		35-39 v.		40-44 v.		45-49 v.		50-54 v.		55-59 v.		60 v. -		Kaikki ikäluokat		
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	M.sp.
Alkoholistihuollossa olleita kaikkiaan	16	-	112	7	372	16	406	26	570	57	639	77	509	44	275	32	129	20	87	17	3 115	296	3 411
Alkoholistihuollossa peruste																							
Vaarallisuus	-	-	2	-	10	-	11	-	17	1	34	-	16	1	8	-	4	-	1	-	103	2	105
Häiriö tai pahennus	11	-	35	4	120	9	130	12	207	30	228	30	195	25	98	7	42	7	37	11	1 103	135	1 238
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti	-	-	9	-	20	-	33	2	55	1	55	2	40	-	16	1	8	-	3	-	239	6	245
Läheisen henkilön rasitukseksi joutuminen	-	-	8	-	16	1	10	-	17	1	10	-	14	-	5	1	4	-	3	-	87	3	90
Köyhäinhoidon tarve	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	3	-	3	-	2	-	2	-	1	-	13	-	13
Juopumuspidätykset	5	-	56	3	200	6	216	12	271	24	304	45	237	18	144	23	69	13	40	6	1 542	150	1 692
Vapaaehtoisuus	-	-	2	-	5	-	6	-	2	-	5	-	4	-	2	-	-	-	2	-	28	-	28
Huoltotoimenpiteen laatu																							
Varoitus	-	-	1	-	3	-	6	-	2	-	7	-	2	-	-	-	-	-	2	-	23	-	23
Raittiusvalvonta	3	-	11	4	138	5	134	2	175	12	168	17	108	9	62	4	37	1	28	7	864	61	925
Huoltolahoito, täytöntöönpanematon	11	-	75	3	135	8	145	15	179	30	220	28	182	16	90	15	44	9	24	8	1 105	132	1 237
Huoltolahoito, täytöntöönpanettu	1	-	18	-	41	1	58	5	101	5	105	8	93	4	53	2	24	5	11	-	505	30	535
Jälkivalvonta	1	-	7	-	55	2	63	4	113	10	139	24	124	15	70	11	24	5	22	2	618	73	691
Syntymäpaikka																							
Helsinki	9	-	40	3	105	4	95	4	156	11	153	14	92	9	46	2	18	2	12	1	726	50	776
Helsinkiä ympäröivät kunnat 1)	1	-	7	-	8	-	15	-	9	1	10	1	11	-	4	1	3	2	4	1	72	6	78
Muut Uudenmaan l:n kaupungit..	-	-	1	-	3	-	8	-	8	-	14	1	11	1	3	-	3	1	1	-	52	3	55
" " " maalaiskunnat	-	-	3	-	22	3	25	4	41	3	38	3	42	1	24	3	17	2	11	3	223	22	245
" Suomen kaupungit	2	-	17	1	69	2	71	4	106	13	146	23	113	9	55	2	33	2	14	2	626	58	684
" " maalaiskunnat	4	-	42	3	164	7	190	14	248	28	266	34	233	24	139	23	53	10	43	10	1 382	153	1 535
Ulkomaat	-	-	1	-	1	-	2	-	2	1	12	1	7	-	4	1	2	1	2	-	33	4	37
Tuntematon	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1

1) Espoon ja Helsingin maalaiskunta.

8. Juopumuksesta pidätetyt Helsingissä asuvat henkilöt iän ja pidätyskertojen lukumäärän mukaan v. 1951

Ikä, vuotta	Henkilöitä, jotka vuoden varrella pidätettiin							Kaikkiaan pidätet- tyjä hen- kilöitä	N ä i s t ä					Kaikkiaan pidätys- kertoja	Näistä johti syyttee- seen
	1	2	3	4	5	6-9	10-		Syyttee- seen asetet- tuja	Ei ennen pidätet- tyjä	Nuorina rekiste- röityjä	Alkoholi- listei- na rekis- teröityjä	Irtolai- sina re- kisteröi- tyjä		
	k e r t a a														

M i e h i ä															
Alle 18	45	3	1	-	-	-	-	49	8	46	-	-	-	54	8
18-20	267	31	16	9	3	3	1	330	64	241	145	13	2	459	72
21-24	702	186	79	23	23	29	10	1 052	433	568	622	143	18	1 862	561
25-29	1 046	329	126	77	42	79	32	1 731	726	810	123	486	51	3 612	1 075
30-34	915	273	116	75	46	86	44	1 555	624	587	-	582	67	3 625	957
35-39	1 015	315	161	64	56	105	77	1 793	698	607	-	746	64	4 583	1 114
40-44	1 100	293	154	105	57	125	95	1 929	729	587	-	892	85	5 249	1 244
45-49	846	221	102	69	53	97	79	1 467	562	424	-	727	48	4 129	984
50-54	524	136	60	42	23	52	46	883	350	241	-	431	45	2 285	552
55-59	293	68	49	13	18	26	12	479	172	143	-	232	14	1 102	259
60-	288	73	26	12	7	17	11	434	132	158	-	167	15	872	181
Kaikki	7 041	1 928	890	489	328	619	407	11 702	4 498	4 412	890	4 419	409	27 832	7 007

N a i s i ä															
Alle 18	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
18-20	11	1	-	-	-	1	-	13	2	10	3	-	1	20	2
21-24	49	10	4	1	1	1	1	67	12	33	13	12	25	111	12
25-29	80	18	2	4	2	4	2	112	27	45	4	28	47	200	36
30-34	110	26	12	9	2	10	6	175	56	58	-	43	77	420	90
35-39	136	46	12	12	5	13	8	232	74	73	-	92	88	532	103
40-44	109	43	29	11	6	21	9	228	102	57	-	107	74	631	137
45-49	93	22	18	8	8	9	8	166	53	50	-	79	57	451	79
50-54	70	19	10	3	2	8	3	115	40	35	-	59	37	250	58
55-59	29	8	7	2	-	8	2	56	24	20	-	29	21	161	37
60-	31	7	8	4	1	3	1	55	14	16	-	30	14	121	18
Kaikki	719	200	102	54	27	78	40	1 220	404	398	20	479	441	2 898	572